

rozsévač rozsievač

8

október / říjen
2015
ročník 84

Časopis Bratskej jednoty baptistov • Časopis Bratrské jednoty baptistů

Živá voda

Nedokážem to
zaplatit!

Je tam zapísané tvoje
meno

*„Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí
duše má po tobě, Bože!“
(Ž 42, 2)*

Žízeň po životě

CAMPFEST bol jednoducho v Ňom

17. ročník open air festivalu CampFest je za nami. Na Ranči Kráľova Lehota sa v čase 6.–9. augusta 2015 ozývala hudba, slovo, divadlo a ľudia mali príležitosť zažiť festivalovú zábavu v nádhernej prírode Liptova.

V hlavnej téme šlo o to - byť „jednoducho v Ňom“. Myšlienku témy vyjadruje aj zmena názvu festivalu, ktorý chce prezentovať víziu podujatia. „Festival CampFest - open air music festival sme tohto roku premenovali na CampFest - Awakening Slovakia. Chceme tým vyjadriť, že nám nejde len o to, aby sme zorganizovali ďalší festival, ale túžime po duchovnom prebudení. Po plnom odovzdaní sa ľudí Pánovi Ježišovi Kristovi skrze pokánie, cez oslobodenie, zmenu zmýšľania, na základe pôsobenia Ducha Svätého v živote každého jednotlivca.“ povedal Vlastislav Beňa, riaditeľ Mládeže pre Krista – Slovensko.

Túto myšlienku umocnila aj hymna festivalu a sprievodné video. V ňom traja mladí priznávajú, že hoci vedeli, že Boh ich miluje, neverili, že by mohli byť dosť dobrí, alebo že by mohli byť znova čistí. Vtom sa z pódia ozve mužský hlas, ktorý im adresuje strhujúce vyznanie. „Už to zahod! Prestaň počúvať klamára, lebo svojím smútkom a mlčaním mu dávaš len za pravdu. Ja som ta zachránil... Oplatilo sa,“ kričí muž symbolizujúci Boha. Z tmy naznie ženský spev: „Môj hriech, Tvoj kríž, otrok je dnes dieta Kráľa.“ Postupne sa pridáva svetlo, orchester aj účastníci. Opäť dramatická pauza, tma.

Posolstvo tohtoročnej hymny umocňuje kontrast medzi speváčkou a dievčatkom, ktoré miesto nej spieva: „Môj hriech, Tvoj kríž, otrok je dnes dieta Kráľa.“ A nasledné vyznanie „Môj smiech - tvoj triumf láskou, ktorá hranic nemá.“ Celú myšlienku posolstva

CampFestu vyjadrujú slová „Zmluvu lásky so mnou nezrušíš, nie, už nikdy, nikdy nezrušíš. Znie pieseň víťazstva slobodných detí, tanec s Kráľom do svätyne svätých. Vedť tvoju smrťou si pochoval môj hriech, tvojim vzkriesením nebe-sá otvoril“, ktoré vyjadrujú hlboký vzťah Boha a človeka skrze lásku, ktorou Boh prijíma človeka, aby mohli zostať zjednotení skrze Svätého Dušu navždy.

Festival otvorili Lámačské chvály a kazateľ Vlado Žák, ktorý na pozadí príbehu o Lazárovi vysvetloval, ako by mal vyzerat „Život v Ňom“. „Keď Ježiš vzkriesil Lazára povedal: Lazár, pod' von!

Viete prečo mu povedal menom? Pretože keby to nespresnil, všetci mŕtví by vyliezli. Takú moc má nás zmírťuchvály Kristus! Ježiš volal Lazára von z jeho smradu. On sa nebojí smradu tvojho hriechu,“ povzbudzoval účastníkov. Modlitby chváľ vystriedala Simona Martausová,

po krátkej pauze „priateľ“ na pódiu bývalý frontman britskej kapely Delirious? Martin Smith. Martin neprišiel zahrať koncert, ale modlit sa so Slovákm. V druhej polovici vystúpenia otvoril Biblia a citoval Skutky apoštолов, ako sa strhol hukot z neba a Duch Svätý naplnil apoštолов. „Duch Boží je na nás, hlásajte dobrú správu chudobným. Je tu dosť ľudí, ktorí môžu zmeniť tento národ. My máme privilégium žiť s Ním a slúžiť mu,“ odkázal Slovákom.

Piatkové dopoludnie odštartovala a do chváľ nás voviedla kapela **Tretí deň**, spolu s rečníkom **Vlastom Beňom**, ktorý vo svojej téme „Kto som v Ňom“ poukázal na to, akí sme vzácní pre Boha, ako po nás túži, ale na druhej strane, kto Boh je. Hlboký a poetický zážitok priniesli dievčatá z kapely **Heartbeat**, mladí a energickí **BCC WORSHIP W!DEL!FE**, či

jedineční **MeloDive** z Čiech, a i.), striedali semináre dotýkajúce sa rôznych tém. Ako zvládať rozdiely vo vzťahu, ako žiť kultúru úcty, či kontroverzná téma LGBT v prostredí EU v podaní europoslance Branislava Škripeka a mnohe ďalšie zazneli za hojnej účasti zvedavých.

Podvečer sa stany naplnili aj vďaka projektu **GodZone**, či koncertu **EVS band**. Spolu na Čampfeste odznelo 24 rečníckych vstupov (hlavné témy, semináre) a 32 hudobných vstupov (koncerty, chvály). Hlavný večerný program patril na začiatku kapely **Timothy**, ktorá svoje vystúpenie prepojila s evanjelizáciou, počas ktorej sa k ľudom prihovoril český rečník Petr Húšť s témom „Vítazit v Ňom“.

Na výzvu reagovali ľudia odovzdaním svojho života Ježišovi Kristovi. Následne účastníkov zdvihli zo stoličiek temperamentní chlapci z Chorvátska – kapela **October lights**. Charizmatický a zároveň veľmi pokorný muž chvály – **Jeremy Riddle**, odohral svoj prvý koncert až do neskorého večera.

Posledný deň priniesol hneď zrána intenzívny program chváľ **eSPé**, ktoré prepojil s hlavnou tému Michal Kevický, ktorý mal tému „Spolu v Ňom“. Poukázal na to, že iba zjednotenie ako vojsko dokážeme vyhrať duchovný boj. Nasledovali slovenské kapely **Christallinus**, **Richard Čanaky** či **BCC worship**. Program v stane STODOLA bol plný mladých talentov a alternatívnych projektov, zatiaľ čo stan HUMNO slúžil aj na semináre – o pornografii, prorockých chváľach, o živote a svojej tvorbe hovoril aj sám Jeremy Riddle.

Najočakávanejší koncert patril práve Jeremymu, ktorý spustil záverečný program. Priateľský prejav, kvalitná hudba a úprimné chvály zanechali z jeho vystúpenia nezabudnuteľný dojem. Večer pokračoval poslednou evanjelizačnou tému **Petra Liptáka „Iba v Ňom“**, pričom záver patril Worship festivalu v podaní slovenských chválových hudobníkov. Začal sa tým, že všetci rečníci zhrnuli v krátkosti svoje témy a tento rečnícky vstup zakončil **Ján Buc** tému „Zostávať v Ňom“, v ktorej poukázal, že ak Jeho vplyv v nás spôsobí zmenu v nás, potom ju skræz nás spôsobí v atmosfére, v okolí a všade, kde sa pohybujeme.

Komornú atmosféru záverečného programu ukončili organizátori s ponukou pre účastníkov – odovzdať všetko Bohu, symbolicky to spísť na papier, ktorý vložili do pripravených sklenených akvárií.

Tie potom vyplnili vnútro mohutného kríža na hlavnom pódiu, a tak si všetci mohli aj vizuálne pripomenúť, že na CampFeste, a aj potom, máme byť „jednoducho v Ňom“.

Celkový priebeh festivalu bol naozaj plný Božej milosti a celým rancom bolo cítiť Božiu priazeň a radosť. Tešíme sa, čo nové prinesie tento rok a budúci ročník, keď CampFest vstúpi vekovo na hranicu dospelosti.

Pripravte sa na ďalší ročník festivalu CampFest na Ranči Kráľova Lehota 4. – 7. augusta 2016.

Michaela Pastrnáková a Monika Ostrovská,
upravil Vlastislav Beňa (redakčne upraveno) Oficiálny web: campfest.sk

Obsah

CAMPFEST bol jednoducho v Ņom	2
Smäd po živote	3
Živá voda	4
Nedokážem to zaplatiť	
Náboženstvo, alebo Kristus	
Spominali jsme v Zelově	5
Pravda, ktorá lieči	
Kdo jsou Barmánci?	6
Pomery v Barmě.....	7
S kym máme tú čest.....	8
Stretne kresťan pluralistu.....	9
Zmysel života	
Voda a život	10
Toužím mít postoj služebnice.....	11
Bože, probud moji duši.....	12
Neplodný život jsem ukončil	
Čeho se vzdal Král David?	
Český biblický institut	
Aby pole neslo úrodu.....	13
Propiska	
Obchodnice s purpurem - Lydie.....	14
K čemu jsem povolaná?	15
Zemřel bratr kazatel Josef Daniel Průša... 16	
Nová kniha - Více sluší poslouchati Boha než lidí	
V nebi se radovali.....	17
Pane, zostaň s nami...	
Adélka	
Redakčné oznamy	
Fotokurz s Bibliou/ 8	18
Integra.....	19
Je tam napísané tvoje meno?	
Verš Ž 42, 3	20

rozsievač • rozsévač

Časopis Bratrské jednoty baptistov v ČR
a Bratskej jednoty baptistov v SR

Predseda Redakčnej rady: Ján Szöllős
Šéfredaktorka: Marie Horáčková

Redakčná rada:

S. Baláz, M. Kešjarová, V. Pospíšil, E. Pribulová,
Grafická koncepcia časopisu: Ján Boggero
Jazyková a redakčná úprava: J. Cihová, M. Horáčková,
L. Miklošová

Redakcia a administrácia: Bratská jednota baptistov,
Rada v SR, Súlovská 2, 821 05 Bratislava,
tel./fax +421 902 815 188. E-mail: rozsievac@baptist.sk

Vychádza desaťkrát do roka.

Cena výtlačku: 1,35 €, predplatné na rok 13,50 €
+ poštovné. Poštovné pre zahraničie 29 € na rok.

Bankové spojenie: ČR: Česká spořitelna Praha,
č. ú. 63112309/0800, var. symbol 911 840.

SR: SLSP Bratislava, č. ú. 11489120/0900, var. symbol 888.

Platby zo zahraničia: Názov účtu: Rozsievač – časopis
Brat. jed. baptistov Súlovská 2, 82105 Bratislava, Slovenská
republika, číslo účtu: 0011489120, Kód banky: 0900 S.W.I.
FT: GIBASKBX Clearing: SLSP SC REUTERS: SVBR, SVBS,
SVBT, SVBU, IBAN SK 35 0900 0000 0000 1148 9120

Objednávky: ČR: BJB, Výkonné výbor v ČR, Na Topolce 14,
140 00 Praha 4; SR: Bratská jednota baptistov, Rada v SR,
Súlovská 2, 821 05 Bratislava

Uzávierka obsahu čísla 8/2015: 3. 9. 2015

Výroba: tlačiareň Weltprint, s. r. o., Bratislava

SSN 02316919 – MK SR 699/92

Miriam Kešjarová

Život – vzácny dar, ktorý sme si nezaslúžili. Keď ho máme a nič ho neohrozuje, neuvedomujeme si jeho krehkosť. V okamihu, keď nastanú nepriaznivé, život ohrozujúce okolnosti, začneme ho s neúprosnou silou a odhodlaním zachraňovať - svoj vlastný život i život našich najbližších. Pre záchranu života (toho fyzického) sa vynakladajú nesmierne prostriedky a energia. Ľudia neustále hľadajú spôsoby, ako predĺžiť život, uľahčiť si ho, spraviť si ho príjemnejším a zmysluplnnejším. Chceme žiť, nielen prežívať! Sme smädní po živote!

Ako je to však s našim duchovným životom? Do akej miery nám záleží na záchrane ľudských životov pre večnosť? Naši priatelia, rodina, susedia sú možno v ohrození života... Keby sme ich videli ležať na zemi a zvýať sa v nevysvetliteľných krčoch, pravdepodobne by sme sa im snažili rýchlo pomôcť. Urobili by sme všetko pre záchranu ich života... Rovnako ako ich základné telesné funkcie, môže byť v ohrození aj ich duša.

Je pravda, že stav ľudského srdca nevidíme na prvý pohľad, ale mnohé môžeme vytušiť z rozhovorov a bežných reakcií. Poznáš liek na choré ľudské srdce? Vieš, ako ho zbaviť najnebezpečnejšieho vírusu, ktorý sa volá hriech? Ponúkni tento liek aj tým, ktorí sú ešte nakazení a sú v ohrození života.

Pri slovnom spojení "smäd po živote" sa mi v mysli vynára obraz Pána Ježiša, ktorý sedí pri studni v meste zvanom Sychar. Zrazu k Nemу prichádza akási žena. Nesie so sebou džbán na vodu. Pri pohľade na Ježiša možno znervóznie. On je muž –

Smäd po živote

Žid a ona patrí k ľuďom, ktorých Židia veľmi neobľubujú... Je však smädná, a preto prekoná svoje rozpaky a chce si čo najrýchlejšie nabrat vodu a potichu odísť. Ježiš ju však oslovuje: „Daj sa mi napiť!“ Ježiš s ňou nadvázuje rozhovor, lebo vie, že táto žena je smädná po živote a potrebuje vodu života. Ponukne jej dar zo všetkých najcennejší:

„Kto by však pil z vody, ktorú mu ja dám, nebude už smädný. Ale bude mať večný život“ (podla Ján 4, 14). Žena Samaritánka Ježišov dar prijíma a je zachránená.

Možno sú aj v tvjom okolí ľudia smädní po živote. Čakajú, kým ich oslovíš a ponúkneš im vodu života. Poobzeraj sa okolo seba, naber odvahu a vykroč za nimi.

Ešte stále je ponuka na život aktuálna. Ešte stále môžu ľudia prichádzať pod Kristov kríž a skladáť tam bremeno svojich hriechov.

Život je vzácny dar. Pán Boh nám dáva nielen dočasný život tu na zemi, ale ponúka nám aj možnosť večného života – dokonalého života v Jeho prítomnosti. Povieme o tejto možnosti aj iným? Dáme im šancu na život? Rozhodnutie je na každom jednom z nás.

**„Kto sa však napije z vody,
ktorú mu dám ja, nikdy
nevysmädne. Ale voda, ktorú
mu dám, stane sa v ňom
prameňom vody prúdiacej do
večného života“ (Ján 4, 14).**

Živá voda

Počas leta, keď sme mali s deťmi denný anglicko-športový tábor, sme mali zabezpečený pitný režim. Deti po každej aktivite vyšli do altánku a napili sa. Rozdelení boli po dvadsať detí na päť skupín a postupne si chodili pre vodu. Tento rok to bolo o to dôležitejšie, že stupnica na teplomere ukazovala každý deň viac ako 30°C. Deti sa napili, no o minútu boli znova smädné. Tak sme skúšali rôzne spôsoby ochladzovania a dopĺňania tekutín: Skúšili sme hadicovú metódu – vedúci chytil hadicu, zapli sme vodu a každý, kto bol rozhorúčený, popod ňu mohol prebehnúť, aby sa ovlažil. Takisto mali deti tento rok povolenie oblievať sa vodou, „kolko len chceli“. Bolo to obmedzené len tým, že nemohli ošpliechať nikoho, kto o to nestál. Ale samy na seba mohli vylievať poháre vody, pretože o päť minút boli aj tak kompletne usušené. Tiež sme celé poobedia hrali vodné hry – hry s vodnými balónmi a podobne. Len čo však prítok vody vyschol, deti vysmädli: V jeden deň sme išli s deťmi do akvaparku. Všetci sme naskákali do vody a tri hodiny sme neboli ani spotení, ani

smädní. Už som si myslala, že tento pocit nám vydrží nastálo. No len čo sme z vody vyšli, znova sme všetci vysmädli. Rozmyšľala som vtedy, ako sa dostať k prameňu, z ktorého by sme už nikdy neboli smädní. Alebo čo mysel Pán Ježiš slovami:

„Každý, kto pije túto vodu, bude znova smädný. Ale kto sa napije z vody, ktorú mu ja dám, nebude žízniť naveky. A voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života“ (Jn 5, 13 – 14). A potom som v mysli uvidela obrázok bábätko. Bábätko v brušku mamičky. Bábätko,

ktoré je obklopené vodou. Bábätko, ktoré má prístup k živinám cez pupočník a ešte je vodou celé chránené.

Myslím, že takú vodu mal Pán Ježiš na mysli. Vodu, ktorou sa necháme obklopit. Vodu, ktorú budeme mať stále poruke.

Ak budem skrytá v Bohu tak, ako je bábätko skryté v brušku svojej mamy, nebudem nikdy smädná. A ak to uvidia ostatní a ešte im o živom prameni poviem, budem tou, cez ktorú budú pramene živej vody prúdiť do večného života.

Lýdia Podobná

Nedokážem to zaplatiť!

Prichádzam domov a hneď vidím, že niečo nie je v poriadku. Môj malý päťročný syn sedí v okne a srdcervúco narieka. Bez duchu vybehnem hore schodmi, vbehnem do izby, pýtam sa, čo sa vlastne stalo, ale žiadna odpoveď. Len neprestajný pláč a rinúce sa slzy. Po dlhom vypytovaní sa vyšla zo synových úst len jedna veta: „Mami, ja to nemôžem zaplatiť, nikdy to nedokážem zaplatiť!“

Po dosť dlhom čase som sa konečne dozvedela, čo sa vlastne stalo. Janko so svojím priateľom stáli pri ceste na vývýšenom mieste a hádzali cez cestu šípky, ktoré si natrhalí na nedalekom kríčku. Súťažili, kto dohodí ďalej. Môj syn, v snahe zvíťaziť, vytiahol z vrecka malý kamienok a hodil ho. Kameň sa zastavil na predných dverách auta a pekný biely lak odpraskol. Nahnevaný šofér chytil syna za golier a vliekol ho domov. Naněštastie nikto neboli doma. Vzal si meno, adresu a číslo telefónu a nadávajúc nevyberanými slovami, odišiel. Jeho posledné slová boli: „To mi zaplatíš – celé auto mi zaplatíš! Zničil si mi úplne nové auto!“

Ťažké bolo Janka upokojiť. Nevedel sa utísť ani v mojom objati. Stále ticho opakoval: „Nemôžem to nikdy zaplatiť!“ „Neboj sa, nebudeš to ty platiť. Otecko všetko zaplatí,“ povedala som upokojujúco.

Zrazu plač utíhol a zvíťazil pokoj. Ešte niekoľko hlubokých vzdychov zatriaslo jeho telíčkom a potom si pokojne oprel hlávkou o moje plece. Neviem, ako dlho sme takto sedeli. Ale táto chvíľa bola vhodná na to, aby som rozmyšľala o kameňoch, ktoré som ja

osobne v živote hodila a ktoré zasiahli. Bolo ich mnoho, veľkých i malých: Nenávistný pohľad na mojich kolegov; neláskavé slovo k predavačovi, lebo nemal na sklage, čo som potrebovala; zlé myšlienky o mojej susede, ktorej stále prekáža hra mojich detí; zlostná poznámka na manželovu adresu, že vždy je niečo iné dôležitejšie ako to, čo chcem ja. Kamene viry a previnení. Ako mnoho rán som rozdala, ako veľa jaziev som zapríčinila! Nie na novom aute, ale na ľudoch, ktorí pre mňa veľa znamenajú a ktorí ma majú radi. Musím s mojím synom kričať: „Nikdy to

nezaplátim, nikdy to nemôžem opraviť, dať do poriadku!“

Ale šťastie, že táto situácia má dve strany. Nielen ten môj obraz hriechu, ale že je tu aj obet Pána Ježiša Krista, ktorý zahojí všetky rany, lebo sú prikryté Božím milostivým odpustením. Krv Božieho Syna ma obmyje od všetkých hriechov. To je radostné posolstvo pre všetkých ubitých a zúfalých ľudí. Tento čin sa nedá pochopíť. Môžeme nad ním len žasnúť a tešiť sa tak ako môj syn. Pretože pre nás oboch platí: „Otec všetko zaplatí!!!“

L.B.

Náboženstvo alebo Kristus

Kto má Syna, má život; kto nemá Božieho Syna, nemá život“ (J 5, 12).

Pred mnohými rokmi sa plavila žena jedného vysokého anglického dôstojníka, horlivá kresťanka, lodou z Bristolu do Cardiffu. Ako mala vo zvyku, rozdávala počas plavby kresťanské letáky, v ktorých sa písalo o Božom Synovi a večnom spasení. Medzi cestujúcimi bol aj kňaz, ktorý odmietol ponúkaný leták so slovami: „Ďakujem, ale ja mám svoje náboženstvo.“

Veriaci žena prívetivo odpovedala: „Áno? Ja mám Krista!“ O dva roky neskôr bola táto žena opäť na ceste do Cardiffu. Na jej veľké prekvapenie bol na lodi aj kňaz. Veriacu ženu okamžite spoznal a hneď ju oslovil: „Pamätáte si, že ste mi pred časom ponúkli leták, ktorý som neprijal? Na moje odmietavé slová ste povedali: „Ja mám Krista!“ „Áno, na tú situáciu si velmi dobre pamätám.“

„Nikdy som nemohol zabudnúť na vaše slová,“ povedal kňaz. „Veľmi dlho ma prenasledovali. Nepokojné myšlienky skončili, až keď som konečne sám mohol povedať: Mám Krista!“

Tento muž prijal Pána Ježiša ako svojho Záchrancu a dosiahol pokoj s Bohom. Áno, kto má Božieho Syna, má život večný. Preto je na mieste otázka: Máme len náboženstvo, alebo Krista samotného? Sme s Ním v živom spojení a kráčame po ceste k sláve?“

„Ja som prišiel, aby mali život, a to v tejnej mieri“ (J 10, 10).

Podľa GBV Dillenburg GmbH

Vzpomínali jsme v Zelově

V roce 2015 si připomínáme (pravděpodobně) 644 let od Husova narození (přesné datum není známo) a 600 let od jeho mučednické smrti v plamenech na kostnické hranici - 6. července 1415.

Zelovští Češi a jejich potomci, kteří Zelov opustili po dvou světových válkách, přijeli letos do Zelova, aby si připomněli upálení Mistra Jana Husa. První vzpomínkové shromáždění na Jana Husa se zde konalo v roce 1915, po uplynutí 500 let od jeho smrti. Avšak mnoho památek zde z té doby nezůstalo. K vidění je reformovaný kostel, baptistická modlitebna a pomník Mistra Jana Husa.

Všichni jsme byli zelovským sborem mile přivítáni (též každý z účastníků zde našel vzdáleně přibuzné) a bylo o nás dobře postaráno. Slyšeli jsme dve kázání, která vyjadřovala vděčnost Pánu Bohu. V programu zazněla hudba, zpěv členů jedné rodiny.

Zpěvem sloužila vynikající umělkyně Petra Meisl, rodem Vébrová. Na klávesové nástroje ji doprovázel její manžel Jan a na strunné nástroje dcery - čtyřletá Petra a pětiletá Christine. Vzpomínka na mučedníka Jana Husa neznamenala pro přítomné zahalení se do smutečního oděvu, ale vyjádření vděčnosti Pánu Bohu za svědectví Jana Husa, byť bylo i v plamenech ohně. Vzpomínka se nesla v duchu bratrské atmosféry. Velký důraz byl kladen na Husovu

myšlenku, která ho provázela celým jeho životem: „Hledej pravdu, miluj pravdu.“ Při důrazu na tato Husova slova jsem si uvědomil, že Hus neměl tuto Pravdu ve své moci. Neměl ji v kapse, nevlastnil tu Pravdu, kterou hlásal. Neměl ji se někde zasoutou s tím, že někdy na kazatelně pro ní sáhne. Kdyby Hus tuto Pravdu vlastnil, nedostala by se daleko a možná bychom na ni dnes ani nevpomínali. Byla by možná již dávno zanikla, nebyl by ani Zelov, ani exil by nebyl po Bílé hoře. Možná by ji Hus před smrtí opustil a k hranici by vůbec nedošlo. Pravda totiž vlastnila Husa a Hus se jí ve skutečnosti držel. Jen tak mohl být Kristovým svědkem. Pro Pravdu Hus horlil, jede jí obhájit do Kostnice a nakonec ho plameny odnáší k oné Pravdě. Pán Ježíš řekl: „Já jsem ta cesta, PRAVDA i život, žádný nepřichází k Otcí než skrze mě“ (J 14, 6). Pro tuto Pravdu křesťané umírali na hranicích, v arénách, v težkých věznících, jsa mučeni nejrůznějším způsobem. Bylo by velice málo, kdybychom se Husem chlubili jen my - Češi a protestanté. Hus nepatří jen svému rodišti - Husinci, či svému působišti v Praze, Betlémské kapli. Při přípravě Husových oslav v jeho rodišti v Hu-

sinci stálo před jeho (pravděpodobně) rodným domem několik lidí. Přijel natáčecí tým České televize. Reportérka se ptala, co znamená Hus pro naši oblast. „Pro naši oblast?“ zněla odpověď, „Hus má význam pro celý svět.“ Mínila tím, že Hus nemá význam jen pro nás, Čechy. Jeho dosah je celosvětový. Ukázali tím na Pravdu, jejíž jméno je Ten ukřížovaný a třetího dne z mrtvých vstalý Kristus. Když Hus říká a v kázání často opakuje, že Pravda vítězí, znamená to - Kristus vítězí.

V dobách počátků Kristovy církve bylo nutné počítat s tím, že ten, kdo se stal křesťanem, možná bude muset podstoupit smrt na hranici, může být vložen mezi vyhladovělou zvěř v římských arénách anebo může být umučen jakýmkoliv jiným způsobem. Ten, kdo zvítězí, obdrží vavřín slávy, vavřín věčného života.

Vlastimil Pospišil

Pravda, ktorá lieči

K 600. výročiu mučenicej smrti Jána Husa

Celý rok 2015 sa nesie v znamení významného jubilea – 600 rokov od mučenicej smrti Majstra Jána Husa, neobýčajne významnej osobnosti dejín našich slovanských národov. Bol to neohrozený bojovník za spravodlivosť a právo všetkých a hlavne jednoduchých ľudí, ktorý sa vyznačoval vzácnym charakterom.

Aj keď žil pred stovkami rokov, jeho príklad nám má čo povedať aj dnes. Podobne ako vtedy, aj v súčasnosti prežívame mnoho bolestí, trápenia, problémov, ktoré zasahujú celú osobnosť človeka a často sú bolestivejšie ako tie telesné. I keď navonok žijeme v dobe veľkého technického rozmachu, v oblasti myšlenia, hodnôt a cielov, teda v duchovných a psychických oblastiach vládne často neistota, temno a chaos. Ak si predstavíme všetky zberky zákonov, ktoré platia v našej krajine, je to veľké množstvo kníh, a predsa vidíme okolo seba veľa nespravodlivosti. Oproti tomu De-sat Božích prikázaní je geniálne stručné **sústredenie tých najpodstatnejších princípov pre zabezpečenie dobre fungujúcej spoločnosti, rodin aj každého jednotlivca**. Je v nich pravda, ktorá tisí naše bolesti a lieči naše choroby, začínajúc od tých vnútorných, skrytých.

Skúsenosti dokazujú, že čím viac pravidiel a zákonov sa ustanoví, tým sú neprehľadnejšie a neúčinnejšie. A naopak, čím menším počtom pravidiel sa podarí vystihnuť podstatu veci, tým sú efektívnejšie. V čase pôsobenia Jána Husa sa spoločenská situácia tak skomplikovala, že to nemá obdobu v historii ani predtým, ani potom. Popri trojici rímskych pápežov vládla od septembra 1410 do januára 1411 aj trojica rímskych králov naraz.

Ján Hus sa oproti tomu držal iba Božieho slova a jednoduchosti. Ako osobnosť vynikal nielen silou charakteru, ale aj veľkým rozhľadom vo všetkých oblastiach. Obdivuhodne bol jeho vedomosti nielen v oblasti cirkevných otcov, ale aj gréckych a rímskych klasikov. Vynikajúco sa vyznal v prírodných vedách, histórii a ovládal niekoľko jazykov. Jeho sila bola však predovšetkým v úprimnosti a vernosti poznanej Pravde – Ježišovi Kristovi (Ján 14, 6) až do konca. Stál na pevnjej pôde Božieho slova. Ježiš

Kristus – Boží Syn povedal: „**Nebo a zem pominú, ale moje slová nikdy nepominú**“ (Mt 25, 35).

My žijeme v dobe množstva najrôznejších informácií, ktoré neraz vnášajú do nášho života neistotu až chaos. Aby sa náš život stal hodnotnejším a zmysluplnnejším, potrebujeme ich správne vytriediť. Istý kamionista sa dostal na psychiatriu. Keď mu lekár chcel predpísat lieky, začal sa zhrozene brániť, že to nie je možné, lebo stráti zamestnanie a čo bude potom robiť? Zhodou okolností tento lekár poznal aj „Husov liek“, a tak intenzívne rozmyšľal, ako by tomuto zúfalému mužovi pomohol. Po chvíli odpovedal: Dobre, nepredpísam vám tabletky. Máš ešte jeden liek. Budete ho užívať nie jedením, ale počúvaním. Nemá žiadne vedľajšie účinky, a preto budete môcť pokojne pokračovať vo vašom zamestnaní. Predpísal mu nahrávku kázne evanjelistu Alexandra Barkóčiho, ktorú mal v ordinácii, a povedal: Toto budete pravidelne počúvať na okružných cestách po Európe a potom sa prídeť ukázať. Keď sa ten kamionista potom vrátil, povedal: „Cítim sa oveľa lepšie: nemáte ešte niečo podobné?“

Pamiatka Majstra Jána Husa nezapadla prachom minulosti. Má nám čo povedať aj dnes, a povedal by som, že najmä dnes, keď doba, v ktorej žijeme, je stále neistejšia. Naliehavo potrebujeme schopnosť správne rozpoznávať dobré od zlého, falošné od pravého, hodnotné od bezcenného a podobne, aby sme sa mohli v živote správne rozhodovať a tým predísť mnohým bolestiam a trápeniam. A ak sme sa už do niektorých dostali, aby sme z nich našli východisko. Podľa akých kritérií je to možné spolahlivo rozpoznať? Určite nie na základe hocíjakých noriem, ktoré si vymysleli ľudia, ale na základe Božieho slova, ktoré sa nemení.

V našej histórii môžeme nájsť zdravé korene, na ktoré by sme nemali zabudnúť, pretože z nich môžeme čerpať pre svoje životy mnoho úžitku. Jedným z nich je aj príklad Majstra Jána Husa a mnohých ďalších hrdinov tej doby. Nepremeškajme preto aj túto vzácnu jubilejnú príležitosť, ale využíme ju čo najlepšie!

Lubomír Počai

Kdo jsou Barmánci?

Před nějakým časem navštívila poprvé naše shromáždění BJB Blansko početná rodina Barmánců, rodina Thangtui. Někteří lidé se nás ptají, proč jsou tady u nás.

Ve své vlasti čelili mimosoudním popravám, svévolnému zatýkání, věznění, mučení, nuceným pracím, náboženskému útlaku, omezení pohybu, nucenému vojenskému výcviku a sexuálnímu obtěžování, násilí. Jedinou záchranou před etnickými a náboženskými perzekucemi byl útek ze země. Česká vláda vybraným postiženým barmským rodinám z uprchlických táborů v Malajsii a Thajsku v letech 2008 až 2012 zajistila v ČR azyl, aby zde mohli zahájit nový život. V dubnu 2015 žilo v ČR celkem 130 azylantů z Barmy, z toho 70 dospělých osob a 60 dětí a mládeže do 18 let. Díky vstřícnosti zastupitelů a starostů žijí v několika městech a obcích. Jednou z těchto obcí je Černá Hora.

Ve čtvrtek 6. 8. 2015 se v Černé Hoře u Blanska uskutečnilo setkání s azylanty z Barmy. Kdo tuto akci uspořádal a kdo ji vedl?

Jednalo se o přednášku, spojenou s ochutnávkou barmských jídel. Pořádalo ji Barmańské centrum, což je nezisková, nevládní organizace se sídlem v Praze. Ta sdružuje všechny barmské rodiny na území ČR. Pomáhá s integrací cizinců do místního prostředí, proto pořádá různé přednášky v městech a obcích, kde barmské rodiny bydlí. Přednášku vedla sama spoluzakladatelka a ředitelka organizace paní Sabe A. Soe.

S jakým cílem se setkání konalo? Bylo určeno i pro širokou veřejnost?

Cílem přednášky bylo seznámení účastníků s poměry v Barmě neboli Myanmaru, vysvětlit proč jsou Barmánci v Česku jako azylanti a nakonec ochutnávka typických barmských pokrmů. Ty vařila rodina Thangtui společně s paní Sabe. Přijít mohl každý, kdo měl zájem dozvědět se něco víc o Barmáncích. Akce se konala v mateřské škole v Černé Hoře. I přes vysoké denní teploty přišlo hodně místních obyvatel. Také přátelé rodiny Thangtui, což jsou převážně členové BJB Blansko. Odha-

duji, že nás bylo 30 až 40. I když v Černé Hoře bydlí dvě barmské rodiny, tentokrát se připrav a samotně akce zúčastnila jen rodina - Thangtui.

Můžete nám přiblížit program setkání?

V úvodu paní Sabe představila organizaci Barmańské centrum, hovořila o tom, kolik rodin v Česku žije a proč jsou vlastně zde jako azylanti. Seznámila posluchače s geografickými poměry v Barmě, s klimatem, s etnickým zastoupením obyvatel a náboženstvím. Značnou část přednášky věnovala politické situaci v Barmě a vysvětlí, co vede převážně křesťanské rodiny emigrovat do jiných zemí. Závěrem pan a paní Thangtui představili barmská jídla a vyjádřili vděčnost za to, že zde mohou žít.

Co vás nejvíce překvapilo?

Než jsem začala barmskou rodinu učit češtinu, zajímalu jsem se o jejich problematiku a o zemi, která je jim domovem. Přesto jsem si nedovedla představit, kolik etnických skupin v Barmě žije a jak rozdílně jsou jejich jazyky. Dokonce si spousta Barmánců z různých provincií mezi sebou nerozumí.

Co vás zaujalo?

Především mě zaujala paní Sabe, ředitelka barmského centra. Obdivuju její plí, čeho všeho v cizí zemi a v úplně jiné kultuře dosáhla. Jak se nám Čechům natolik přizpůsobila. Kolik úsilí ji muselo stát naučit se perfektně český jazyk, dokázala založit tak významnou organizaci. Je velice milá a působí na své okoli povzbudivým a skromným dojmem. Bohužel se nerada fotografuje, takže společné foto se nám nepodařilo udělat.

Od letošního dubna učíte manžele Thangtui češtinu. Jak jste se k tomu dostala?

Ve sboru BJB v Blansku byla přednesena výzva, jestli někdo nemá zájem učit rodinu Thangtui a nahradit jejich první učitelku češtiny, která se jim věnovala v předchozím roce. Zpočátku jsem se na to necítila a čekala jsem, jestli se nenajde někdo kvalifikovanější. Bylo nutné dorozumět se s panem Thangtui anglicky a já si nebyla svou angličtinou vůbec jistá, protože ji dlouho nepoužívám. Zanedlouho mě oslovil pastor s přímou nabídkou. Setkala jsem se i s bývalou učitelkou a dozvěděla se o té službě víc. Modlila jsem se za tu věc a s bázní přistupovala k tomu zodpovědnému úkolu. Nakonec mi Pán dal rodinu Thangtui do srdce. Je to zvláštní pouto a vztah, který mně k nim dal. Úplně jsem si je zamílovala, jako nikoho před tím za tak krátkou chvíli. Stali jsme se dobrými přáteli a já jsem pocítila touhu jim pomáhat i v ostatních oblastech života, nejen s výukou češtiny. Na každé setkání s nimi se těším, vždy mě to povzbudí a vázím si

toho, jak i oni mě mezi sebe přijali. Je obdivuhodné, kolik toho museli prožít na cestě za lepším životem a jak se snaží adaptovat do naší kultury.

Mohla byste říci něco o rodine Thangtui? Jak zde žijí a jak se začleňují do české společnosti? Jak přijímají naši pomoc?

Rodinu Thangtui tvoří manželé Peter s Ester a šest dětí. Nejmladší syn se narodil již v Česku. Thangtui se po těžkostech v Barmě rozhodli pro život v jiné zemi. Předeším pro špatné zacházení kvůli jejich křesťanské víře. Peter je křesťanským pastorem a jeho postavení v Barmě nebylo jednoduché. Dostat se z Barmy je velmi složité a v podstatě není jiná možnost, než útek. Pro Thangtui to znamenalo dvouleté odloučení otce Petera od zbytku rodiny na jejich cestě za svobodu. Až po dvou letech se podařilo uprchnout manželce Ester s přeti dětmi. Dovedete si představit prchat s přeti dětmi? Nejmladší dcerě byly tenkrát jen dva roky! Prchat z hornaté oblasti Chin přes deštěné pralesy, přes celou zemi do Malajsie. A to jen v noci.

Trvalo jim to dva měsíce, živili se tím, co našli v přírodě. Peter a Ester museli v Barmě zanechat své rodiče, sourozence a přátele, skoro všechny své věci. Jediné, co jim zbylo a nikdo jim to nevezme, jsou vzpomínky na jejich rodnou zemi.

Poté, co zažádali o azyl v Evropě, byli vybráni jen s několika dalšími rodinami Českou republikou. První měsíce strávili v uprchlickém tábore v Ústí nad Labem, kde se začali poprvé učit češtinu. Pak se jich ujala obec Černá Hora. Poskytla jim skromný byt, kde jsou v nájmu, což mě překvapilo, a také práci pro Petera na první rok. Pracoval jako údržbář městské zeleně a komunikaci. Obec také poskytla pomoc ve formě sociální pracovnice, která na začátku seznámila rodinu s úřady.

Děti začaly chodit do školy a učily se rovnou v českém jazyce, aniž by uměly slovo česky. Přesto to zvládly a dnes jim jde čeština velmi dobře.

Thangtui měli velké štěstí, že do České republiky přišli již v roce 2012. Když žádali

o azyl v této, pro uprchlíky tak složité době, těžko by měli v Evropě šanci. Jsou si toho vědomi a neustále opakují, jak jsou vděční za to, jak se mají dobré. Že mohou děti chodit do škol, Peter má práci, že mají vždy co jíst a mají zdravotní péči. Za to, že mohou svobodně praktikovat křesťanství a Peter může kázat jako pastor ať už doma nebo ve vzdálených městech, kde se scházejí v neděli s ostatními rodinami.

Oba manželé se velice snaží naučit češtinu. Peter má bakalářské vzdělání z Barmy, proto u něj pozoruji větší pokroky. Ester má situaci velmi ztíženou. Nebylo jí dopráno nikdy chodit v Barmě do školy a nikdy neuměla psát a číst. Proto je pomalejší, ale i tak dělá velké pokroky. Oba celkem dobře rozumí a také pěkně čtou. Peter je šikovný i v psaní. Mluvení jim dělá potíže, tak jako každému, kdo nemluví celý den s někým v cizím jazyce. Ester je doma na mateřské dovolené, proto přijde s češtinkou do styku méně než Peter v práci. Naše společné hodiny probíhají dvakrát týdně a doufám, že budou počítat co možná nejdéle. Protože výuky tak těžkého jazyka, jako je ten nás, není nikdy dost!

Jak přijímají naši pomoc? Když nějaká je, tak velmi pozitivně a s vděčností. Ale mohlo by té praktické pomoci ze strany nás křesťanů být více. I ze strany města a sousedů. Thangtui mají celkem vysoké náklady na bydlení. Čekala bych, že jim v tomto směru obec ně-

jak uleví. Pokrývá je Peterův celý měsíční plat. Mají velkou spotřebu rýže, těstovin, zeleniny, vepřového a kuřecího masa. Starší děti se také snaží občas přivydělat na brigádě. Praktické pomocí není nikdy dost. Jen se vyznat v pro nás tak běžných věcech, jako je cestování hromadnou dopravou, komunikace s úřady, změna zaměstnání nebo lékařská péče, to jsou věci, s nimiž budou potřebovat pomoc stále. Rozdíl mezi naší a jejich kulturou je velký. Jazyková bariéra k tomu velmi přispívá a Thangtui mnohdy ani netuší, jaké mají možnosti. Také vnímání času je pro ně jiné. Tady v Evropě jde všechno mnohem rychleji a přesněji, než jak oni jsou zvyklí vnímat čas. Získala jsem pro to pochopení a vnímám, jak je ten čas tady na zemi poměrně. Stejně jako i já jsem zažila v cizí zemi na nějakou dobu odloučení a nepochopení, tak i oni se musejí cítit zkroušeně při pomyšlení na jejich rodiny daleko v Asii. Pokud máme možnost, promluvme s nimi a povzbuďme je. Nestydme se a nabídneme jim náš zájem o ně. Uspořádejme občas nějakou akci, kam je pozveme, a pomozme jim procvičovat češtinku. Pohostěme je tak, jak oni jsou ochotni

rozdat se nám a přijmout nás do své rodiny. I když žijí Thangtui v chudých poměrech, Pán Bůh se k nim přiznává a jejich modlitby slyší. Vždy mají vše potřebné a z jejich pochodu jsou na tom ještě dobře. Doufají, že

„Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nikto, kto verí v neho, nezahynul, ale mal večný život“ (Ján 3, 16).

se jednou politické poměry v Barmě změní a oni se budou moci vrátit. Jsem za rodinu Thangtui velmi vděčná. Je to pro mě ohromná zkušenosť a jsem ráda, že se stali součástí každého mého týdne.

Povzbuzuje mě jejich víra, radost, vděčnost a to, jakou odvahu projevili, když opustili svou zemi. Modlme se a součítme s ostatními lidmi, kteří jsou na útěku ze své země a nenacházejí domov.

Na otázky odpovídala sestra Martina Nedomová, která vyučuje členy rodiny Thangtui českému jazyku.

Rozhovor vedla: Marie Horáčková

Poměry v Barmě

Barma - od roku 1989 „Myanmar“, jak ji přejmenovala vojenská junta, se nachází v jihovýchodní Asii mezi Indií, Čínou a Thajskem.

Od vojenského převratu v roce 1962 vládne v Barmě vojenský režim různých názvů a modelů státního uspořádání. V roce 1988 zaplatily tišecky Barmánců životem při demonstracích za demokracii a hospodářské reformy. V roce 2007 junta násilně vytlačila buddhistické mnichy a jejich stoupence z ulic. Do popředí zájmu médií se Barma do stala znovu v roce 2008, kdy cyklón Nargis zdevastoval deltu řeky Irravádí a zabil desítky tisíc lidí. Svět šokoval přístup vojenského režimu, který dlouho odmítal vpustit do země zahraniční humanitární pomoc.

Nejnovější politické změny v zemi nastaly po formální změně státního zřízení na

prezidentskou republiku. Zákonodárnou moc vykonává dvoukomorový parlament, výkonná moc náleží vládě složené z 30 mi-

nistrů. Novým prezidentem země byl zvolen Thein Sein, což je bývalý generál vojenského režimu. Barmská vláda provedla několik politických a ekonomických reforem včetně povolení pro vedoucí představitelku NLD Aun Schan Su Ťij zúčastnit se parlamentních voleb. Po dubnových doplňovacích volbách v roce 2012 NLD získala téměř všechna kresla, ale většina poslanecké sněmovny je stále obsazena vládní stranou a armádními představiteli.

Navzdory všem reformám je dodržování lidských práv v Barmě nadále velmi omezené. Zatímco v některých oblastech jako např. politická činnost, média či zahraniční investice dochází k uvolnění situace, většina Barmánců, hlavně příslušníků etnických skupin, zatím žádné změny nepocítila.

Zdroj: www.zpravy.idnes.cz

S kým máme tú čest?

...alebo – Aká je podstata prichádzajúcej generácie na Slovensku?

„Životom **inšpirovať** a **trénovať** mládežníckych vedúcich a **pomáhať** im pri výchove ďalšej generácie nasledovníkov Krista v cirkvi,“ to je dôvod, prečo ako TCKompas fungujeme. Prostredníctvom rôznych projektov, ktoré realizujeme v spolupráci s cirkevnými zborami, chceme osloviť mladých hľadajúcich ľudí a viest' ich k duchovnej dospelosti.

Takže, akí sú to tí dnešní mladí ľudia?

Takí, akí sme boli my, no nie? Ak je toto naša odpoveď, pravdepodobne pristupujeme k (nielen mládežnickej) službe s postojom ‘čo platilo na mňa, bude aj na druhých’. Áno, ľudské srdce je rovnako zradné, odkedy existujeme, ale spoločnosť sa mení. A nie je na škodu skúmať, či – prípadne ako – sa táto zmena odzrkadluje v životoch súčasníkov, ako aj prichádzajúcej generácie. Nechceme sa prispôsobovať svetu, robiť kompromisy ohľadom evanjelia, ale prinášať ho relevantným spôsobom.

Kladenie týchto otázok nás v TCKompase viedlo k zostaveniu dotazníka, ktorý by nám pomohol porozumieť, ako budúca generácia mladých vedúcich premýšla, cíti, vníma skutočnosti, na čo kladie dôraz vo svojej prítomnosti a budúcnosti.

Rozprávali sme sa so 120 ľuďmi vo veku 14

– 16 rokov z celého Slovenska. Vo vzorke boli chlapci aj dievčatá, z mesta i dediny, z gymnázií aj iných stredných škôl; boli to ľudia, ktorí vyrastali v cirkvi i mimo nej.

Čo sme zistili?

Táto generácia je **post-post komunistická**, inak povedané, kapitalistická, so všetkým, čo k tomu patrí – slobodou v myslení, v prejave, v možnostiach cestovať a mať oveľa lepšie materiálne zabezpečenie. Je to generácia, ktorá sa nebojí spýtať, spochybňovať autority, objavovať nové možnosti. Ide o generáciu, ktorá žije rýchlo, **tu a teraz**, čo sa odraža v ich prežívani a spôsobe, ako reagujú na

vonakajšie okolnosti a ako sa stavajú k výzvam. Viditeľná virtualita a instantnosť doby sa napríklad prejavuje v ich prístupe k budúcnosti/snom. Snívajú, ale nič pre to nerobia. Radšej chú to, čo môžu mať teraz, než to, čo by mohli mať potom. Na druhej strane tým, že žijú pre daný moment, nepotrebuju dlhšie obdobie alebo vzťah na to, aby boli vystavení priamemu evanjeliu. Ich záujem o duchovné veci a otvorenosť je určite väčšia ako v generácii ich rodičov, ktorí sú poznačení komunizmom, ked verit znamenalo byť v ohrození. Jedným z najvýraznejších fenoménov tejto generácie je **minimalizmus** – akási redukcia trvalých, dôležitých hodnôt na niečo obdobné, s čím sa dá uspokojiť. Skutočný živoj je minimalizovaný na virtuálny život. Spravodlivosť je minimalizovaná na toleranciu. Láska je zredukovaná na to, že sú niekom zahrnutí a akceptovaní. A ako na tieto zistenia reagovať? Ako poukazovať na Krista v našich mládežiach?

Uvedomili sme si, že v našich vzťahoch s mladými by mala byť určitá forma tolerancie kombinovaná s biblickými názormi a pohľadmi v danej oblasti.

Mladí by mali zažiť, čo to je byť poznaný (poznaný v láske, milovaní a poznani). Kristus túžil poznať a porozumieť ľuďom (pozri Zacheus). V našich programoch by sme mali poukazovať na to, že Ježiš prišiel dať život v plnej a hojnej mieri, a plné evanjelium neminimalizujme, neredučujme, ale ukážme, že ono je plnostou milosti, lásky a pochopenia.

Celý výskum so všetkými zisteniami si môžete stiahnuť z našej webovej stránky www.tckompas.sk v oddelení ‘Materiály’.

Darina Malá

TCKOMPAS

Náboženský pluralizmus

(populárna forma, nie akademická) odmieta predpoklad, že Boh sa ukázal v akomsi miomridnom či definitívnom zmysle cez Ježiša Krista. Práve naopak, Boh sa aktívne ukazuje cez všetky náboženské tradície...

Kresťanská viera je tak iba jednou z mnohých, rovnako legítimných ľudských odpovedí na tú istú božskú realitu.

Stúpenci takého pluralizmu často vnímajú dva a viac náboženských svetonázorov ako rovnocenne platné a prijateľné.

Viac ako len obyčajnú toleranciu náboženský pluralizmus uznáva mnohé cesty k Bohu či k bohom ako jednu z možností, a tak sa často stavia do protikladu s “exkluzivizmom”, názorom, že existuje iba jedno pravdivé náboženstvo alebo cesta k poznaniu Boha.

Zažili ste už podobný rozhovor?

Pluralista: Včera som čítal Bibliu a musím povedať, že sa mi niektoré tvrdenia zdajú pomerne arogantné a netolerantné.

Kresťan: Tešíme sa, že si ju čítal. Aké tvrdenia máš na mysli?

Pluralista: No napríklad, Ján píše, že Ježiš povedal: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, len skrže mňa,“ a kúsok ďalej v Skutkoch apoštолов som čítal: „A vnikom inom niet spásy, lebo pod nebom niet iného mena daného ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení.“ Ty toto berieš vážne?

Kresťan: Áno, aký je v tom problém?

Pluralista: Ty to nevidíš? Veď to je také obmedzujúce. Hovoríš, že iba kresťanská viera je tá správna a všetci ľudia, ktorí veria v niečo iné, sa mylia.

Kresťan: Aha, rozumiem, čo sa mi snažíš povedať.

Pluralista: Mali by sme tolerovať naše rozdiely a mali by sme byť pokornejší v tom, ako prezentujeme naše absolútne pravdy. Napokon, všetky náboženstvá vedú k tomu istému bohu. Nie je správne snažiť sa obrátiť ľudí na svoju vlastnú vieru a tým narušiť ich tradíciu.

Kresťan: To je trochu mätúce.

Pluralista: Čo?

Kresťan: Práve si povedal, že nie je správne

Stretne krestan pluralistu

snažiť sa obrátiť ľudí na svoju vlastnú vieru a tým narušiť ich tradíciu.

Pluralista: Správne, a teda?

Krestan: Zdá sa mi, že práve teraz sa ma ty snažiš obrátiť na svoju vlastnú vieru a tým narušiť moju tradíciu.

Pluralista: Možno, ale toto je niečo iné. Ja sa ti nesnažím ukázať nejaký iný systém viery.

Krestan: Obávam sa, že hej, pretože práve toto teraz robíš. Ako ta počúvam, tak naznačuješ, že iba absolútnej pravdy pluralizmu je tá správna a všetci ľudia, ktorí veria v niečo iné, sa mylia. Toto sa mi zdá byť veľmi obmedzené.

Pluralista: Nikdy som o tom takto nerozmyšľal. Ale aspoň sa nestaviam arogantne k tvomu náboženstvu. Streltol som veľa krestanov, ktorí boli arogantní k ostatným a namyslene opakovali, že len oni majú pravdu.

Krestan: Áno, sú aj takí krestania a ja by som sa ti chcel za nich ospravedlniť. Takéto správanie vlastne ide proti Ježišovmu životu a učeniu. Ale to, že niekto je arogantný, ešte neznamená, že sa mylí. Určite si stretol arogantných ľudí aj inde – možno tvoj šef či tvoj učiteľ matematiky, alebo žeby tvoj starší brat? Je možné, že títo ľudia boli arogantní práve preto, že poznali tú správnu odpoveď. Asi ti to nebolo príjemné, ale neznamená to, že sa mylíš.

Pluralista: Čo tým chceš povedať?

Krestan: Jednoducho, že otázka pravdy musí byť oddelená od postojov ako arogancia či pokora.

Pluralista: To dáva zmysel.

Krestan: Nechcem na teba robiť nátlak, ale vidím problém v tvjom tvrdení, že všetky náboženstvá vedú k tomu istému Bohu.

Pluralista: To je v poriadku, čo máš na mysli?

Krestan: Ono to je tak, že rôzne náboženstvá tvrdia o Bohu veci, ktoré sú vzájomne v rozpore. Budhizmus napríklad neverí v Boha. Islam učí neosobný monoteizmus Al-laha. Korán vysvetľuje, že Boh ukazuje svoju vôľu, ale nie svoju osobu. Krestanstvo učí o trojjedinom osobnom Bohu v troch osobách vo vzťahu, Otec-Syn-Duch, ktorý môže byť poznaný a môžeme sa s Ním radovať. Hinduizmus je v tomto nejednotný, pohybuje sa od polyteizmu po ateizmus.

Pluralista: Prosím, pokračuj.

Krestan: Ty tvrdíš, že všetky náboženstvá vedú k tomu istému Bohu, ale to je nejasné, lebo takto umenšuješ náboženstvá bez toho, aby si rozoznával ich odlišnosti a jemné rozdiely. Hádžeš ich do toho istého koša, akoby tie rozdiely vlastne nič neznamenali. Ty chceš, aby sa jednotlivé náboženstvá podriadiili pluralizmu, napriek tomu, že to nie je to, čo vyučujú. Toto nie je ani rozumné, ani tolerantné.

Pluralista: Prečo to nie je tolerantné?

Krestan: Skúsim ti to vysvetliť na mojej vieri. Zatiaľ čo sa pokorne snažim presvedčiť ľudí, aby uverili v Ježiša Krista ako v svojho osob-

ného Spasiteľa, rozoznávam a rešpektujem rôzne odlišnosti v ostatných náboženstvách. Snažím sa tieto rozdiely pochopiť a vytvoriť priestor pre vzájomnú diskusiu. Náboženský pluralizmus neumožňuje tento druh tolerancie, ale otupuje rozdiely medzi jednotlivými náboženstvami.

Pluralista: Zaujímavé. Budem musieť nad tým všetkým dobre popremýšľať. Maj sa dobre.

Krestan: Samozrejme, toto nie je jednodučchá téma. Prajem pekný deň!

Peter Makovíni ml.

(vedúci mládeže v Medzinárodnom baptistickom zbere v Odense, Dánsko)

Čo o sebe Peter napísal?

Volám sa Peter Makovíni a verím, že Ježiš Kristus je Boží syn, ktorý žil, zomrel a vstal z mŕtvych. Toto je ústredná pravda a hlavný dôvod nádeje, ktorá je vo mne.

Pochádzam z Bratislavu, ale už vyše päť rokov žijem v Dánsku, kde som vyštudoval teológiu a získal titul bakalára. Teraz pokračujem v magisterskom štúdiu na odbore informačnej architektúry a presvedčivého dizajnu. Väčšinu môjho života som bol zapojený v službe a Pán mi aj teraz dal možnosť pracovať v baptistickom zbere v Odense ako mládežnícky kazateľ. Mám záľubu v športe a hudbe, ale aj väšeň pre apołogetiku a filozofiu, ktoré považujem za cenné a užitočné nástroje pri zapájaní sa do (post) modernej scény.

(Pozn. redakcie: Peter sa tento rok zúčastnil mládežníckej konferencie v Banskej Bystrici, kde mal jednu prednášku. Vyštudoval teológiu na biblickej škole v Marriageri (Dánsko), ktorá je súčasťou Teologickej univerzity v Melbourne, a ako prvý Slovák bol promovaný na bakalára teológie na austrálnej Teologickej univerzite.)

Momentálne pokračuje v štúdiu na AAL-BORG UNIVERSITET. Ešte má jeden rok do jej skončenia.)

baptistkirken-odense.dk/en

Zmysel života

„Sprotivil sa mi život...“

(1Moj 27, 46).

„Ak totiž žijeme, žijeme Pánovi...“

(R 14, 8).

Mnohým ľuďom chýba zmysel života a to ich ženie k drogám, teroru, násiliu a do zúfalstva. Veľkárt sa to končí samovraždou. Šestnásťročný chlapec napísal rodičom vo svojom liste na rozlúčku: „Milí rodičia! Nerobte si, prosím, výčitky. Vy ste mi dali všetko, čo ste mohli. Vý nemáte žiadnu vinu. Ale ja nedokážem znieť nezodpovedanú otázku o cieli svojho života.“

Celá nezmyselnosť života ma ničí. Prečo mám žiť, keď sa všetko končí smrťou?“ Je to tak, že od života bez zmyslu už nie je ďaleko k samovražde.

Ako dať životu zmysel? Najprv musíme prijať skutočnosť, že nie sme produktom náhody. Boh je náš Stvoriteľ. On nám dal život. Každý jeden z nás je jedinečný, lebo Pán Boh robí len „unikáty“ a okrem toho každého z nás miluje nekonečnou láskou. Božia láska k ľuďom sa prejavila v tom, že sa nevzdal svojho stvorenia, nenechal človeka tápať, keď padol do hriechu a vzbúril sa proti Bohu.

Vytvoril cestu záchrany pre svoje hriešne stvorenie tým, že poslal svojho Syna ako človeka na túto zem a vydal Ho na smrť na kríži, aby zaplatil za naše viny. Preto Boh môže každému, kto príde k Nem, odpustiť. Potom človek nastupuje v živote nový smer so skutočným zmyslom života.

Boh, ktorý vytvoril cestu pre naše spasenie, nás iste dokáže previesť aj každodennými ťažkosťami.

Podla GBV Dillenburger GMBH

Voda a život

V červenci letošního roku jsem využil možnosti navštívit USA. Když jsem vzlétal z Düsseldorfu, ukázala se na obrazovce interního komunikačního systému vzdálenost letu: Düsseldorf-Chicago = 6660 mil. 3x šestka. Moc se mi to nelíbilo, ale přemýšlel jsem, co to asi znamená.

V ten den schválil nejvyšší soud USA zvláštní zákon, který stojí proti zákonu Božímu – zákon sňatku homosexuálů – hrozbu pro církev na celém světě!

Na obrazovce se ukázala také mapa s označením trasy letadla a viděl jsem převážně modrou barvu, barvu vod Atlantiku.

Hlavní destinace byla město Phoenix ve státu Arizona, kde žije můj bratr, kterého jsem neviděl tváří v tvář 26 let. Je tu velice teplo, sucho, taková veliká poušt. Původní indiánský název znamenal doslova „horoucí místo“. Chybí tam voda - prameny, deště, zdroj života.

Biblická škola v Los Angeles

Měl jsem také možnost navštívit sousední stát Kalifornie, město Los Angeles (Město andělů) a jeho okolí. Je to významné průmyslové město na samém západě USA.

Za tímto městem je opět modrá barva, tentokrát barva vod Pacifiku.

Obrovská země mezi dvěma ještě většími vodami.

Musel jsem myslet na Bibli, Boží slovo, hned na začátek první stránky (*Genesis 1, 2 – „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůní byla tma. Ale nad vodami uznášel se duch Boží.“*). Zde se dozvídáme o přítomnosti vody jako stavebního prvku mistrovského díla našeho Stvořitele (*Rímanům 11, 36*). Je zde zmíněno několik elementů: Bůh, nebe, země, tma, voda, duch Boží. Dále zde stojí: „Bůh řekl.“ Dozvídáme se, jak Bůh stvořil nebe i zemi a ostatní prvky. Ale jakoby zde **voda**, kromě Boha a Ducha Božího, byla odjakživa, **bez počátku**.

Voda je stálým a významným prvkem celé zvěsti Bible, jakoby protékala celou historii lidstva.

Protéká přes čtyři řeky v Ráji, přes různé studně, které vykopali Abraham, Izák a Jakob, přes řeku Nil, která zachránila Mojžíše jako dítě, dále přes Rudé moře, které zachránilo Izrael na útěku, přes Élim, kde bylo 12 vodních pramenů, přes Jordán, hranice do zaslíbeného území.

bené země, přes studnici v Sihar, kde Ježíš žádal o vodu a nabízel živou vodu samařské ženě, přes vodu, kde byl pokrtěn etiopský dvořan pomocí Filipa, přes Středomoří, kterým se přeplavoval apoštol Pavel, aby nesl evangelium celému světu, přes vody až... Kde naposled najdeme vodu v Bibli? Asi vás vůbec nepřekvapí, že se o ní píše i v poslední kapitole, v poslední knize Bible (*Zjevení 22, 1 – „A ukázal mi řeku živé vody, círe jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránková“*). Dále se dozvídáme, že už nebude nebe, země, tma, ani slunce, měsíc, chrám. Zůstává Bůh, Beránek, voda a Boží služebníci. **Voda** je živá, věčná, **bez konce**. Začátek historie mého rodu sahá do roku 1820, kdy se moji předkové dostali i plavbou po vorech, po vodě, po řece Dunaj, do míst jihozápadního Rumunska, kde založili českou vesnici Svatá Helena. Stejná řeka se později stala branou do nového, lepšího, svobodného života. Spousta osob se snažila emigrovat z totalitního Rumunska (a z dalších míst Evropy, včetně Československa) do Jugoslávie, kde měli velkou šanci dostat se někam na západ. Dunaj se stal takovým Rudým mořem pro Izrael na cestě z Egypta (země otroctví) do Kanaánu (zaslábené země). Někteří lidé měli štěstí a přešli vodou

jako po suchu, někteří ztratili svůj život. Můj bratr patřil do té první kategorie. Ač neuměl plavat, dvakrát zdolal Dunaj, bez pomoci plavidla. Jak moc riskoval, jak velká je touha člověka po svobodě, po lepším životě.

Ve Phoenixu jsem navštívil největší rumunský protestantský sbor v diaspoře. Mluvím o letničním sboru Happy Valley Pentecostal Romanian Church. Má kolem 2000 členů a jeho historie je velice zajímavá. V roce 1995 měl jen kolem 70 členů a za 20 let se rozrostl téměř 30x. Je to opravdový úkaz a důkaz Božího požehnání, Boží moci. Je to Boží zázrak. Měl jsem možnost nahlédnout do všeho zásadního, co se tam děje. Byl jsem také přítomen u zkoušek

Hollywood hill

Sbor v Los Angeles

muzského a smíšeného pěveckého sboru. Mohl jsem tak nejen vyřídit pozdravy z ČR, ale zároveň i posloužit duchovními písničkami v českém jazyce s doprovodem místních hudebních skupin.

Musel jsem to porovnat se stavem života víry v naší Bratrské jednotě baptistů. V době kolem roku 1990, když jsme se stěhovali ze Svaté Heleny zpět do vlasti, Bratrská jednota baptistů ČR měla kolem 2500 členů. Dnes, po více než dvaceti letech, je tento počet stále kolem 2500. Dle poměru růstu sboru v Happy Valley v USA by již měla naše jednota teoreticky mít kolem 100 000 členů. Co s touto smutnou skutečností dělat? Některí dokonce tvrdí, že to není nic zvláštního ani divného.

Použil jsem obraz, že Phoenix je suché, teplé, neúrodné místo a přitom v Happy Valley tečou proudy vody živé a jsou požehnáním a duchovním zavlažením pro žíznivé okolí. Zároveň je paradoxem situace v ČR, kde je voda dostaček, někdy až moc (totiž povodně), ale po duchovní stránce je podobná

Baptistický kostel - Svatá Helena

spíše stavu přírody ve Phoenixu - poušt, sucho, chudoba. ČR potřebuje Boží déšť požehnání, zavlažení, probuzení.

V Happy Valley jsem se cítil jako poutník, který putuje poušti tohoto světa a který našel studnici živé vody. Chování, mluvení a láska všech bratrů a sester při setkání v rodinách, ve sboru bylo jako podání skleničky vody žíznivému.

Co nachází poutník v ČR, když náhodou zavítá (spíše zabloudí) do našich sborů?

Co jsem schopen já podat svému žízníčimu blížnímu?

Všichni jsme jen poutníci na poušti tohoto světa, kteří někdy procházejí Údolím stínu

smrti. Nemáme zde stálého domova, náš domov je tam, v nebesích.

Genesis 12, 1 – „I řekl Hospodin Abrahamovi: „Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu.“

Leviticus 18, 3 – „Nesmíte jednat po způsobu egyptské země, v níž jste sídlili, ani po způsobu kanaánské země, do které vás vede. Nebudete se řídit jejich zvyklostmi“ Deuteronomium 18, 13 – „Budeš se dokoře držet Hospodina, svého Boha.“

Také několik následujících veršů hovoří o vodě:

Žalm 84, 6 – „Blaze člověku, jenž sílu hledá u tobě, těm, kteří se vydávají na pouť. Když Dolinou balzámovníků (dolinou pláče – jiný překlad) se ubírají, učiní ji prameništěm, učasný děst ji halí požehnáním“

Žalm 87, 7 – „Všechna spásá pramení mi z tebe.“ (Všechny moje prameny jsou v Tobě – jiný překlad.)

Pan Ježíš Kristus žádal samařskou ženu o vodu a zároveň nabízel vodu živou. Na kríži opět zvolal: „Žízním!“

Amos 8, 11 – „Hle, přicházejí dny, je výrok Panovníka Hospodina, kdy pošlu na zemi hlad, ne hlad po chlebu ani žízní po vodě, nýbrž po slyšení slov Hospodinových“

Ozeáš 6, 3 – Poznávejme Hospodina, usilujme ho poznat. Přijde k nám jako přívět děstů a jako jarní děst, jenž zavlažuje zemi“

Zjevení 22, 17 – „Přijď!“ Kdo žízní, at' přistoupí; kdo touží, at' zadarmo nabere vody života.“

Bratři a sestry ze Spojených států amerických srdečně pozdravují vás všechny v České republice. Mají rájem o spolupráci s naší Jednotou, s jednotlivými sbory. Mají zkušenosť s nejrůznějšími projekty po celém světě. Záleží na Bohu a na nás, jak se budeme k této výzvě stavět.

Zakončím citátem z Bible kralické a jedním z Ekumenického překladu:

Epištola s. Pavla k **Filipenským 2, 13 – „Bůh zajisté jest, kterýž působí u vás i chtění i skutečné činění, podle dobré libé vůle své.“**

Jan 7, 38 – „Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra.“

Bůh vám bohatě žehnej.

Váš bratr v Kristu Adolf Mocek – Žatec

Kroje - Žatec

Toužím mít postoj služebnice

Milé sestry a bratři, ráda bych vám sdělila, k čemu mě povolal Pán Ježíš Kristus.

Ústřední verš letošní konference sester z listu Římanům, první kapitoly, jsem si pozměnila trochu osobněji: **„I já jsem povolaná Ježíšem Kristem.“**

Takže i já se mohu připojit a hlásit k těm, které Pán Ježíš povolal...

Vím, že mne mnozí znáte a možná se divíte, proč píši česky, když mým rodným jazykem je slovenština. K tomu se také dostanu, ale chci začít mnohem dál ve své minulosti.

První volání Pána Ježíše jsem slyšela asi ve svých 12 letech, na jednom letním táboře. Nebylo to volání k víře v Živého Boha. Toho jsem znala od útlého dětství, z modlitebního života mých rodičů. Jednalo se o volání k prvnímu pokání, k vyznání mých hřichů.

To byla doba, kdy jsem si poprvé uvědomila, že Ježíš Kristus zemřel i za mne. Následovalo v mém životě několik let, kdy jsem s nadšením teanegra prožívala každou službu jako povolání. I studium svého budoucího povolání jsem si vybírala s ohledem na službu. Někdo možná řekne - byla jsi tak vedena od rodičů, máš k tomu povahové sklonky. Jsem však přesvědčena, že k tomu, abych si vybrala práci ve zdravotnictví, mě již tenkrát vedl můj Nebeský Otec.

Když jsem se v jednadvaceti letech vdávala, můj život byl plný nadějí, že budu mít manžela, děti, rodinu, která bude sloužit ve sboru i mimo něj, jak jsem to zažívala u svých rodičů.

V té době jsem už pracovala jako porodní asistentka. Tato práce mě opravdově naplňovala a naplňuje dodnes. Vím, že Bůh je ten, který dovolí přijít na svět novému životu.

A tato skutečnost je pro mne pokázdě novým zázrakem Boží milosti k celému lidstvu.

Velice brzy jsme však s manželem zjistili, že pro nás má Bůh jinou cestu, jiné životní povolání. Nebylo v Božím plánu dát nám biologické děti. V průběhu 10 let nás však povolal k tomu, stát se rodiči tří dětí. Nebyla a není to cesta jednoduchá. Boží vedení jsme však mohli vidět a prožít v mnoha každodenních životních situacích.

V roce 2012, po tom, co naše děti odrostly - dvě z nich jsou již dospělé, jsme se s manželem rozhodli přijmout do rodiny další děti. Modlili jsme se za tento krok. Nechtěli jsme ho udělat bez Božího pověření a požehnání.

Dnes jsme multinárodnostní rodinou. Máme šest dětí. Pět z nich jsou školáci a studenti, žijí s námi. Být rodičem dětí, které si životem už od dětství nesou různá zranění, odmítnutí a bolesti, není lehké. Velice často se s manželem musíme ujistovat na modlitbách, že jsme Ježíšem Kristem povoleni k této službě. A jsme vděčni i za obecností našeho sboru, ve kterém nacházíme duchovní domov a podporu, kde se vzájemně neseme na modlitbách a také rosteme ve známosti Božího Slova.

V těchto dnech je to právě 20 let, co jsme se přestěhovali z Východního Slovenska, z Košic, na sever Čech, do Lovosic. Proto i ta změna jazyka ze slovenštiny na češtinu. Modlila jsem se, abychom našli sbor, kde bude živé křesťanské obecenství, kde bychom se mohli s manželem zapojit do práce a naše děti našly křesťanské přátele. Dnes, po 20 letech musím říct, že Bůh mé modlitby vyslyšel, ale jinak, než byly mé představy a přání. Postavil nám do života i různé překážky.

Nemůžeme však čekat, že těm, kdo jsou povoláni Ježíšem Kristem, by Bůh automaticky odstraňoval ze života utrpení a překážky. I apoštolu Pavlovi Pán Ježíš řekl: „Dost je ti moje milost.“

A Boží milost je opravdu dostatečně velká i pro mne, v každé životní situaci.

K čemu mne tedy povolal Ježíš Kristus? Především ke službě. Sloužit v pokoře, ve svatosti, v pravdě a lásce. Sloužit v rodině, v práci, ve sboru. Prosím o Boží vedení a milost ke službě mezi sestrami, v Odboru sester.

Toužím mít postoj služebnice Boží tak, jak to popisuje apoštol Pavel ve 2. listu Korintským, 1. kapitole, od 12. verše. Sloužit s oddaností, upřímností, poctivostí, s čistým svědomím, v lásce Boží a s odpouštějícím srdcem. Věřím, a prosím o to, aby můj Spasitel, Pán Ježíš, byl mou posilou a pomocí každý další den mého života.

Vilma Koblishková

Bože, probud' moji duši

Když se uzavírala Nová smlouva, nebeský Otec a Jeho Syn předvídali, že mnozí Krista zanedbají. Tito lidé zvlášně nebo ochladnou či dokonce odpadnou. Otec a Syn pro tento případ uzavřeli dohodu: Pokud by se kterákoli ovce ztratila nebo zbloudila, Ježíš půjde za ní a přivede ji zpátky do ovcince.

Pravda je, že mrtvé lidstvo by mohlo být přivedeno zpět k životu díky čerstvemu přílivu uzdravujících vod. „*Tato voda ...pronikla až do moře, a když se ulila do moře, byla jeho voda uzdravena.*“ (Ez 47, 8) Když začnou plynout Boží uzdravující vody, všude kolem se začne objevovat zelen – tu stéblo trávy, tam malá rostlinka. Brzy kvete celá zahrada. Milý svatý, Pán Bůh po tobě stále touží a stále má pro tebe plány. Popravdě řečeno,

můžeš svůj život začít ode dneška. On zasluhuje obnovit všechno, co bylo ve tvém životě sežráné nebo příšlo nazmar, bez ohledu na to, jak dlouho to trvalo. „*Nahradím vám roky, které sežraly kobylinky a brouci, různá havět a houseinky, mé velké vojsko, které jsem poslal proti vám.*“ (Jl 2, 25)

Stále můžeš být Jeho obydlim, učit se Jeho tajemství, přijímat od Něj zjevení. Tady je tvoje cesta zpět: Přinzej, že Jej zanedbáváš. Připust si, že jsi příliš zaneprázdněný a máš čas na všechno, jen ne na Něj. Vyznej, že jsi nenaslouchal, když On na tebe volal. „*Probud' se ty, kdo spíš, a ustan z mrtvých, a zazáří ti Kristus.*“ (Ef 5, 14)

Začni k Němu křičet: „Bože, uzdrav mne! Probud' moji duši. Zatřes se mnou, ať ne-

podřimuji! Chci se změnit. Vím, že ve mně, Pane, potřebuješ něco způsobit. Toužím po Tvém čerstvém dotyků!“

Jeremiáš nám ukazuje, jaké je Boží srdce vůči těm, kteří Jej zanedbali nebo na Něj zapomněli: „*Navrat se izraelská odpadlice! Je Hospodinův výrok. Nebudu se na vás tvářit zamračen, vždyť jsem milosrnný, je Hospodinův výrok, nebudu se hněvat navěky. Jen uznej svou vinu, že ses vzbouřila proti Hospodinu, svému Bohu... Navratte se, odvrácení synové, vylečím vaše odvrácení.*“ (Jr 3, 12–14; 22)

Pán Bůh ti říká: „*Moje dítě, hněval jsem se na tebe jen chvíli. Vydal jsem tě tvé prázdnost a osamělosti. Ale nyní hodlám obnovit pro tebe vše, co dábel zničil.*“

David Wilkerson

Neplodný život jsem ukončil

I do mého života přišel čas poznání milosti, ale já jsem neobstál. Démon alkohol mě dostał až na dno. Stal se ze mě nemyslící tvor, bez vůle a chuti do života, vlastně jsem neměl pro co žít, stal se ze mě zbytečný, nemocný notorik.

Ale z milosti Boží byly jednoho dne modlitby za mě a moje vlastní volání a pokání vyslyšeno a dveře Otcovského domu se otevřely.

Hlas našeho Pána: „Pojď a neboj se, jsem a budu s tebou,“ jsem poznal v dřevěném kostelíku v Blansku. Poslechl jsem a nyní jdu cestou šíření lásky ve jménu Otce, Syna i Ducha Svatého.

Můj bývalý neplodný život jsem ukončil ponořením do vody, abych z ní vystoupil jako nový člověk, bez minulosti a v lásce Pána Ježíše Krista Čekám na příchod svého Pána, aby mě vzal do svého království.

Jednou mi telefonoval můj bratr ve vídni, že mu do rodiny přibyl nový křestan, narodilo se mu osmé vnoučete. Tato radostná událost mi dala důvod k zamýšlení, jak to vlastně na tomto světě chodí. Otevřel jsem Písma Svaté – a mám před sebou marnotratného syna. Uvědomil jsem si, že i já jsem marnotratný syn. Moji rodiče bydleli v Rakousku a maminka chtěla, abych se narodil na Moravě, abych byl Čech.

Čeho se vzdal král David?

Bůh Davidovi odpustil jeho hřich, ale podívejte se na požehnání, která David ztratil svým pádem. Podívejte se na to, čeho se vzdal svou aférou s Betsabé, na skrytu cenu, kterou zaplatil za odbočku z cesty, kterou Bůh před něho položil. „*Nátan Davidovi odvětil: „Ten muž jsi ty! Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem tě pomazal za krále nad Izraelem a já jsem tě vytrhl ze Saulových rukou. Dal jsem ti dům tvého pána a do tvé náruče ženy tvého pána, dal jsem ti dům Izraelův i Judův, a kdyby ti to bylo málo, přidal bych ti mnohem více.“*“ (2. Samuelova 12, 7–8).

Bůh čekal v postranní části jeviště s požehnáním, jaké si David nikdy nepředstavil, s požehnáním, které toužil vylít na svého služebníka. Požehnání, které může být větší, než všechny věci, jaké kdy pro Davida v minulosti udělal. Přesto – kvůli svému hřichu – bude David žít, zemře a nikdy se nedozví, jaká ta požehnání byla.

„*A kdyby to všechno bylo příliš málo, dal bych ti ještě víc,*“ řekl Bůh.

Nic se nelíbí Bohu víc, než zahrnovat své

děti nádhernými požehnánimi. Nebe je plné nádherných milostí, čekajících na to, kdy budou uvolněna na věrně oddané služebníky. Na služebníky, kteří uchopí smlouvu, stvořenou Bohem pro ty, kdo zůstávají věrní rozhodnutí a záměru, které jim předložil.

Tato požehnání nejsou vyhrazena jen pro krále a válečníky, ale pro tebe a pro mne. Pro každého, kdo nazývá Boha „Otcem“. Ale jak a kdy tato požehnání přijdou, zůstává zcela na nás. Je to naše poslušnost, která je uvolňuje z Boží ruky a přináší je do našich životů.

Můžeme žít v Boží vůli a vyzkoušet Jeho milosrdenství každý den, nebo můžeme jít svou vlastní cestou a ztrátníme je. „*To mu pak, který působením své moci mezi námi může učinit nade všechno víc, než zač prosíme a co si dovedeme představit,...*“ (Efeským 3, 20).

Nicky Cruz

Poznámka redakce:

Nicky Cruz, mezinárodně známý evangelista a plodný autor, se obrátil k Ježíši Kristu

ze života násilí a kriminality po setkání s Davidem Wilkersonem v New Yorku v roce 1958.

Příběh o jeho dramatickém obrácení vyprávěl poprvé David Wilkerson v knize *Dýka a kříž* a pak později Nicky ve svém vlastním bestselleru *Utíkej, malý, utíkej*.

Překl. M. Frčkové

ČESKÝ BIBLICKÝ INSTITUT

Přijímáme přihlášky
— do těchto studijních programů —

- Základní přehled Bible
- Výklad a kázání Bible 2
- Biblické poradenství 1

www.CBIKROMERIZ.cz

Aby pole neslo úrodu

„A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkova. Uprostřed města na náměstí, z obou stran řeky, bylo stromoví života nesoucí ovoce dvacátkrát do roka. (Zj 22, 1)

Letošní léto bylo obzvlášť horké i v našich krajích. Něco takového jsme dříve zažívali jen u moře, na dovolené, kdy jsme se mohli každou chvíli ponořit do chladné vody a trochu počkat. Letos jsme museli při teplotě 35 - 38 °C pracovat a to už není tak jednoduché. Kdo má po ruce bazén s chladnou vodou, aby se do ní mohl během práce o přestávkách ponořit a ochladit se, ten na tom mohl být lépe. Ale takových lidí je málo. Záleží, v jakém prostředí pracujeme. Ve starých budovách, které mají silné zdi, bylo přijatelně, ale novostavby tuto pohodu neposkytují. Nepomáhaly ani ventilátory. Ještě horší podmínky mají lidé, kteří musejí pracovat venku. Výhodou bylo, že jsme si mohli více uvědomovat svoji závislost na Bohu. Čekali jsme na déšť, který by toho všetho zavlažil vyschlou zemi, aby nesla dobrou úrodu. Vyprahlé louky, pole, spálená tráva, obilí, kukuřice, zelenina, stromy, vše volalo po vodě. V této souvislosti jsem si vzpomněla na proroka Eliáše, který se modlil, a tři roky nepršelo a modlil se a pršelo.

Možná se i dnes jedná o Boží výzvu k následování tak, jak je popsána v páté knize Mojžíšově 10. kapitole, verše 12–22, kde nám Hospodin sděluje, co od nás požaduje: „**Abychom se báli Hospodina svého Boha, chodili po všech Jeho cestách, milovali Ho a sloužili Hospodinu, svému Bohu celým svým srdcem a celou svou duší, abychom dbali na Hospodinova přikázání a nařízení, aby s námi bylo dobře...**“ Kdo z nás by netoužil, aby s ním bylo dobré, ale jak je to s plněním Božích požadavků? Jedno s druhým úzce souvisí. Mám srdce masité, chápající pro druhé? Nebo je vyprahlé, pusté a tvrdé jako půda kolem. Asi málo prosím, abych mohla víc vyhovět Božím požadavkům. Nejde jen o službu, ale o moje vlastní srdce. Nemám trpělivost, sílu, jsem vyčerpaná. Potom přijde suchopář, trápení, životní nezdary, zklamání a v těchto zkouškách teprve volám k Bohu.

Pravdou je, že bez praktikující víry, osobního úzkého vztahu s Bohem, každodenní porady s Ním, posily a Jeho vnitřního povzbuzujícího hlasu přímo do středu srdce, bychom to nikdy nezvládli. Stále bychom čekali, rozčílovali se a volali jak to, že se ti druzí nemění.

Pro zahradu, pole i naše srdce je důležité pravidelné zavlažování. Máme velikou milost, že je stále vedle nás Ten, kdo má v rukou veškerou moc. On nám říká:

„Neboj se, vždyť já jsem s Tebou. Nerozhlízej se úzkostlivě, já jsem tvůj Bůh. Dodám ti odvahu, pomoci ti budu, budu tě podpirat pravici své spravedlnosti.“ (Iz 41, 10)

Zde je vyjmenováno všechno, co nutně potřebuji. Strach a úzkost mne ženou do kouta, ale On mne včas podepírá, dodává mi odvahu k další práci a sdílení evangelia, v Něm jsem ponovená, z Něj mohu na modlitbách doplňovat sílu, kterou sama nemám. Každodenní důvěra a vložení všech starostí do Jeho rukou je jediná cesta k vítěznému životu zde na zemi. On vidí moje neustálé padání, a přesto je stále se mnou, stejný jako dřív. Je to nepochopitelné, ale děje se to. Potřebuji Jeho smilování, aby moje srdce bylo stále zavlažováno.

Náš Pán dobré ví, co prožíváme a co potřebujeme. Dal nám všechno k dispozici, stačí Jeho řeka živé vody, čiré jako křišťál, řeka života, která dává vodu tomu, kdo žízní, přizná si, že žízní. Tomu dá napít zadarmo přímo z pramene vody živé. Potom teprve může ze srdce plynout voda živá pro druhé.

Toužím být naplněna tou živou vodou Hospodinovou, chci být dobrým nástrojem v Jeho ruce. Ne tak, jak jsem si to naplánovala a představovala, ale jak chceš Ty, Bože, aby moje pole života neslo dobrou úrodu. Každý den očekávám Tvoje smilování a pomoc, prosím za ně.

Jsem vděčná za Boží slovo: „**Milostí jste spaseni. Spolu s ním nás vzkrísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši.**“ (Ef 2, 5 – 6)

Děkuji za Jeho trpělivost se mnou, za Jeho smilování a naději, za vodu živou:

Ten, který seděl na trůnu, řekl: „Hle, všecko tvořím nové.“ A řekl: „Tato slova jsou věrná a pravá.“ A dodal: „Již se vyplnila. Já jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Tomu, kdo žízní, dám napít zadarmo z pramene vody živé.“ (Zj 21, 5 – 6)

Propiska

„**Moje ovce slyší můj hlas...**“ (J 10, 27)

Nedávno se mne jedna dívenka ptala, jestli věřím, že Bůh mluví ke svým dětem a jak poznám, jestli opravdu je to Jeho hlas nebo jen moje vlastní myšlenky.

Před třinácti lety jsem se v Praze zúčastnila na tři dny týdenního školení vedoucích tábora pro neslyšící děti a jejich slyšící sourozence. Velmi jsem se tešila tomu, že mohu být s Neslyšícími, že mne přijali mezi sebe, i když neumím pořádně znakovat. Učila jsem se „znakovku“ teprve třetím rokem.

Stala se mi taková věc. Hned první den si ode mne chtěla Severa půjčit propisku, protože neměla svou. Viděla, že mám dvě. Kterou jí půjčím? Tu hezčí. Sevěře se taky moc líbila. Zatvářila se jako malá holčička, která teď má něco krásného. Tohle je jedna z mnoha věcí, pro které Neslyšící milují. Jakým způsobem vyjadřují emoce, pro které my slyšíci mnohdy nemáme slova. Tak se radují, že moje volba ji potěšila, když vtom vnímám jakoby tichý vnitřní hlas říkal: „Dej jí tu propisku a přidej jí k tomu i ty náhradní náplně, co máš v pouzdře...“ Jenomže mně se do toho vůbec nechtělo! Moje „milovaná“ propiska? Když mi ji Severa po skončení výuky chtěla dát, jen jsem jí řekla, že mi ji vrátí zítra. Abych získala čas. Druhý den ráno v metru znovu řeším otázku. Mám jí to věnovat? Vyrostal mi verš: „Radostného dárce miluje Bůh.“ Ale já nemám v srdci radost, spíš to cítím jako povinnost poslechnout svého Pána, pokud je ten tichý hlas Jeho. Ale Ty přece, Bože, nechceš, abychom něco takhle dávali. Ach jo! Jenom si něco namlouvám? Tichý hlas na to: „Nech to na zítek. Máš ještě jeden den.“ Po skončení výuky Severa propisku automaticky hodí do tašky a já jsem ráda. Až večer znova uvažuju, jak se zachovám, když už zítra musím odjet dřív než ostatní, ale tichý hlas zřetelně říká: „Neřeš to. Uvidíš zítra, jak se budeš cítit.“

Třetí den, před začátkem výuky, za mnou přichází Irena a rozpačitě mi vysvětluje, že včera si od Severy tu moji propisku vypůjčila Anička a od Aničky si ji zase půjčila Irena a ta ji dnes zapomněla u Vesty v bytě, kde byly všechny ženy společně ubytované. Že ví, že se už neuvídíme, aby mi ji mohla vrátit a tak že se mi opravdu moc, moc omlouvá... Dívala se na mne trochu vyjeveně, když jsem reagovala téměř záchvatem smíchu. Ujistila jsem ji, že mi to opravdu nevadí.

Už jsem jí neřekla, jak jsem šťastná, že Bůh opravdu mluví ke svým dětem a že mi spadl kámen ze srdce, protože vidím, jak On sám za mne vyřešil dilema mezi poslušností a radostním dárccem, protože na to, abych jí to dokázala vysvětlit, moje (ne)znalost znakového jazyka nestačila. Plná radosti jsem Sevěře hned věnovala i ty náhradní náplně a věřte mi, opravdu to nebylo proto, že by mi teď už byly k ničemu, protože po návratu domů jsem si stejnou propisku koupila znova. A jak to máte vy?

R.M.

Marie Horáčková

Obchodnice s purpurem - Lydie

Všichni jsme byli stvořeni jako odlišní lidé. Každý s jedinečnými vlastnostmi, obdarováním, povahou, individualitou a osobností. Nejsme jako Bůh, nemůžeme být přítomni zároveň na mnoha místech, ale tam, kde jsme, něco přinášíme. Nemůžeme přinést více, než co sami jsme, ale můžeme přinést méně. Nemůžeme dát lidem kolem sebe víc, než co jsme, ale můžeme se rozhodnout dát méně. To platí o jednotlivcích, ale i o církvích. Jsme bytostmi, které mají různé vztahy.

Víra je nataženou rukou žebráka, aby přijala dary krále. (Corrie ten Boom)

Mnoho lidí nás pozoruje jako křesťany v našich domácnostech (zvlášť, pokud jsou naši příbuzní nevěřící), na našich pracovištích, ale mnozí lidé také sledují naše církve a posuzují, jací jsme.

V knize Skutků 16, 6 – 40 čteme o tom, co Bůh vykoval skrze Pavlovu poslušnost a věrnost. Pavel cestoval přes Sýrii, Kylikii, Frygií a galatskou krajinu, aby navštěvoval sbory, které byly založeny během jeho první misijní cesty. Pokoušel se dostat do Bythinie, ale Duch Ježíšův mu to nedovolil. Ukázal mu však jeho další cestu. V Troadě, u moře, měl Pavel v noci vidění. Viděl muže z Makedonie, který ho naléhavě prosil: „**Přeplav se do Makedonie a pomoz nám!**“ Sk 16, 9

Biblický text nám říká, že po tomto vidění Pavel spolu se svými přáteli usoudil, že Bůh je povolává do Makedonie. Tam také zamířili. Tehdy se díky Pavlově poslušnosti dostalo evangelium poprvé na evropský kontinent. Někdy nám Pán Bůh zavírá dveře a staví překážky našim plánům. Když tak činí, má k tomu jistě dobrý důvod a má pro nás místo toho vždy něco lepšího.

Pavel se svými přáteli následoval Ducha Svatého. Vypluli z Troady a plavili se přímo na ostrov Samothráké a druhého dne do makedonské Neapole. Odtud šli do Filip, tehdy nejvýznamnějšího města této části Makedonie. Sem Pavel později napsal svůj dopis Filipským. Pavel se nejprve vydal hledat synagogu. Po příchodu na nové misijní místo to byl vždy jeho první počin. Ale ve Filipech zřejmě žádná synagoga nebyla.

V Římské říši směli Židé postavit synagogu pouze tam, kde se našlo alespoň deset židovských mužů. Ve Filipech jich zřejmě tolik nebylo. V takovém případě se ustavilo místo k modlitbám v určité vzdálenosti od města, poblíž vodního zdroje kvůli očistnému rituálu. Pisatel evangelia – Lukáš, který Pavla také doprovázel, o tom napsal: „**V sobotu jsme vyšli za bránu k řece, proto-**

že jsme se domnívali, že tam bude modlitebna.“ Sk 16, 13

Nastala sobota, den modlitby a Pavel se se svými společníky vydal hledat místo modliteb. A také je našli. Jednalo se jen o malé modlitební shromáždění. Možná jen několik žen, to přesně nevíme.

Co si Pavlova skupina pomyslela? Byli zkamení, že vidí ženy? Ne. Pavel nepropásl ani tuto příležitost. Posadil se a mluvil k ženám, které se tam sešly.

Nepohrdjte malým věcmi. I z drobného žaludu vyrostete mohutný dub.

Lidé, které tam Pavel našel, se modlili a hledali Boha. Bůh jejich modlitby slyšel a to byl důvod Pavlova vidění.

Pavel viděl ve svém vidění muže, zareagoval na toto vidění, a když dorazil na místo, našel tam ženu! Lydie byla prvním obráceným člověkem na této straně moře. „**Málo je mnoho, když je v něm přítomen Bůh...**“

Lydie

Obchodníci s purpurovými látkami – Lydií, nám představuje verš ve Sk 16, 14.

,Poslouchala nás i jedna žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, která věřila v jediného Boha.“

Zde se o ní dovídáme čtyři věci.

1. Jmenovala se Lydie. Byla mezi ženami shromážděnými k modlitbě a naslouchala Pavlově zvěsti. Modlitba byla pro ni důležitá. Její jméno možná naznačuje, že pocházela z Lydie, z oblasti v Malé Asii.

2. Je zde napsáno, že byla **obchodnicí s purpurem**. Pomyšlete, co purpurová barva ve starověku znamenala. Co myslíte, že nám to vypovídá o Lydií?

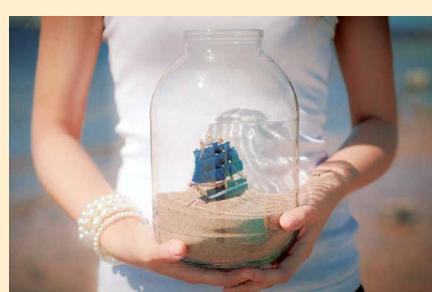
- purpur byl spojován s královským stavem, s bohatstvím

- Lydie byla známá jako obchodnice a měla své vlastní podnikání

- pomyšlete na schopnou obchodnici.

Musela mít peníze, aby nakoupila zboží a pak je se ziskem prodala.

Lydiin podnikatelský úspěch ve městě Filip byl z obchodování s látkami barvenými na určitý purpurový odstín. Lydie, původem z Thyatiry, patrně znala tajné postupy, které se tam pro barvení používaly. Byla úspěšná a měla vlastní podnik. Byla vzdělaná, bohatá, znala světa. Lydie byla příkladem poměrně nezávislého postavení, jakého tehdy v Malé Asii dosáhl jen některé ženy. To, že byla ve svém podnikání úspěšná, je patrné z toho, že vlastnila prostorný dům a služebnictvo, které se o ni staralo.

3. Dozvídáme se, že Lydie pocházela z města Thyatir.

4. Dozvídáme se, že **věřila v jediného Boha**.

(Filip, kde Lydie žila, se nazývaly městem fontán nebo pramenů.

Město bylo pojmenováno po Filipu Makedonském, který ho založil a využíval jeho bohatství.)

Lydie měla otevřené srdce a věřila.

Zde se s ní setkal Bůh. Další věc, kterou čteme ve verši 14 je, že „**Pán jí otevřel srdce, aby přijala, co Pavel zvěstoval.**“

Pavel vypráví ženám o naplnění židovských Písem ve Ježíši Kristu. Káže Ježíše jako Pána, který přišel, aby dával odpusťení v Božím jméně jako odpověď na pokání z hříchů. Bůh jí otevří srdce, aby tyto věci pochopila a uvěřila. Lydie hledala Boha s otevřeným srdcem.

Dařilo se jí dobře, měla uznání a vliv, a přeče její srdce hladovělo. Lydie byla první, koho Bůh v Evropě prostřednictvím Pavla obrátil. Byla první členkou církve ve Filipech, společenství, které se později stalo zdrojem velké útěchy apoštola, když byl vězněn v Rímě.

Možná to byly její modlitby spolu s modlitbami ostatních žen, shromážděných na břehu řeky, které pomohly připravit cestu zasazení evangelia v Evropě.

Později Pavel psal Filipským, církvi, kterou zde založil: „**V každé modlitbě za vás všechny s radostí prosím, jsem vděčen za vaši účast na díle evangelia od prvního dne až doposud a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovele je až do dne Ježíše Krista.**“ (Fp 1, 4 – 6)

Lydie měla překupující srdce.

V patnáctém verši se dovídáme, že Lydie byla pokřtěna se členy své domácnosti.

Potom zve muže do svého domu a říká: „**Jste-li přesvědčeni, že jsem uvěřila v Pána,**“ (což byli, protože ji pokřtili) „**vejděte do mého domu a budte mými hosty.**“

Lukáš říká, že je přesvědčila, trvala na tom, aby Pavel a Silas zůstali v jejím domě.

Nenabídla jim toto pohodlí jako svou službu, ale prosila je o to jako o laskavost.

„**Jestliže jste mne shledali věrnou Pánu,**“ řekla, „**přijdte do mého domu a bydlete tam.**“

Proč je Lydie přesvědčovala, aby bydleli

v jejím domě? Proč chtěla, aby tito muži u ní zůstali?

- aby jim posloužila – měla k tomu prostor
- aby je uvítala
- aby se od nich učila

Ano, ona, tato úspěšná a známá obchodnice je pozvala, aby přišli a bydleli v jejím domě, aby jim mohla posloužit, ale také, aby se od nich mohla učit.

Pavel a jeho společníci přijali její štědrovou pohostinnost na mnoho dní. Lydiina rodina se stala jádrem evropské církve a její domov místem požehnání pro mnohé.

Lydii dům byl útočištěm.

Ve Filipech Pavel zakusil své první pronásledování a Lydie si začínala uvědomovat, co může stát život pro Krista (Fp 1, 29). Lydie byla skutečná přítelkyně a statečná žena, která neváhala projevit jímu svou laskavost (Sk 16, 40), i když to mohlo vážně ovlivnit její obchodování a osobní bezpečnost (Sk 16, 19 – 22).

S Lydií a její pohostinností se opět setkáváme ve verši 40. Bůh právě zázračně zachránil Pavla a Silase, když byli uvězněni ve filipském žaláři. Byli uvězněni proto, že Pavel přikázal zlému duchu, aby vysel z mladé otrokyně, a její páni tak přišli o mnoho peněz. Hledali způsob, jak se Pavla zbavit. Ale v žaláři se děly věci.

Žalářník se i se členy své domácnosti obrátil a všechni byli pokřtěni. Verš 40 říká, že „**vyšli z vězení a šli k Lydi. Tam se shledali s bratřimi, povzbudili je a odešli z Filip.**“

Po osvobožujícím rozsudku se vrátili do jejího domu. Lydie nyní otevřela svůj dům jako místo setkávání pro tuto mladou skupinu věřících a jako útočiště před pronásledováním, které ve městě pokračovalo.

Lydiin život se změnil. Snažila se ze všech sil pomáhat, otevřela svůj dům Pavlovi a jeho spolupracovníkům a církvi ve Filipech. Apoštol Pavel byl před svým spasením farizeem. U farizeů bylo tehdy zvykem denně pronést tři modlitby. Farizei ráno děkoval Bohu za to, že není **ženou**, že není **otrokem** a že není **pohanem**. Paradoxem je, že první tři obrácení lidé v Evropě byli:

Žena – Lydie, otrokyně, která byla ve jménu Ježíše osvobozena od zlého ducha

a pohan – žalářník! Neodpovídá to přesně Božímu dílu? On boří hradby našich předsudků a zaslepené víry! Takovým způsobem se projevuje Boží dílo ve světě. On přitahuje lidí k sobě, otevírá srdce, vyučuje, ale také nás vyzývá, abychom se učili a předávali informace dál a nenechávali si je pro sebe. Jsme součástí toho, co Bůh ve světě činí.

Používá nás tam, kde jsme. Vše, co děláme, svědčí o Bohu a o Tom, komu sloužíme.

Nevím, s čím zápasíte v tomto období svého života. Mám také své zápasy, ale vím, že existuje někdo, u Koho každý z nás může najít novou sílu.

*Referát Dimitrine Oprenovy
z konference sester v Praze 2015*

na téma

„Povolání křesťanské ženy“ (redakčně kráčeno)

Přeložila Mgr. Miluše Brücknerová

K čemu jsem povolaná?

Konference sester, která se konala v květnu letošního roku, byla pro mne velikou zkušeností. Hostitelský sbor, jehož jsem členkou, se stal pracovním týmem, v němž všechno fungovalo jako ozubená kolečka, která zapadají jedno do druhého.

V lednu 2015 jsme začali s modlitebním setkáváním, kde jsme se modlili za jednotlivé části programu konference a řešili s Bohem různé překážky, které se během organizování vyskytly.

Ovoce modliteb jsme sklidili v květnu, kdy jsme mohli vnímat, že se vyplatí svěřit vše Pánu Bohu předem a nechat pracovat Duha Svatého.

Duch Svatý nás sjednocoval a své dílo dokonal. Jemu patří chvála.

Vnímali jsme, že nejdůležitější je ujištění, že když jsem milovaná, chci milovat a k tomu nepotřebuji zvláštního povolání.

Téma konference protkalo vinohradskou modlitebnu na celé tři dny.

Jsme povolané Pánem Ježíšem Kristem k fungujícímu vztahu s Ním.

Potom teprve můžeme být povolené ke službě. Věřím, že sestry, které hledaly odpověď na tuto otázku, si ji z konference přivezly.

V jednom referátu zaznělo, že stačí jedno slovo, jedna věta - kterou si přivezou sestry domů, aby došlo k naplnění jejich života a spokojeností.

Služba na správném místě, ve správný čas, má jako zpětnou vazbu spokojenost a pokoj v duši.

Pán Bůh ví, co do každé z nás vložil nebo čemu nás chce ve službě naučit.

Nehledá dokonalost, ale **ochotné srdce**, které říká:

„Ano, Pane Ježíši, zde jsem, půjdu tam, kam mne posíláš, i když nevím, co mne tam čeká.“

*Helena Včeláková
za Odbor sester BJB ČR*

Bratr kazatel Erik Poloha

Polarisky

Účastníci konference

Zemřel bratr kazatel Josef Daniel Průša

Ve čtvrtek 9. 7. 2015 si Pán života a smrti povolal do nebeského domova bratra Daniela Průšu ve věku 91 let a 7 měsíců.

Bratr se narodil 28. 11. 1923 v Budapešti českým rodičům. O tři roky později se rodina přestěhovala do Bělehradu za práci. Na jaře r. 1941 zažili bombardování srbské metropole německým letectvem. Bratr Daniel zde prožil vyslyšenou modlitbu za Boží ochranu. Stal se tak 2x zachráněný (fyzicky i duchovně). V roce 1943 byl bratr pokřtěn kazatelem Š. Pinterem v Padeji. Konec války

strávil v srbském partyzánském oddíle, kam vstoupil z donucení. I zde prožíval Boží ochranu a vedení. Po válce se společně se svou sestrou Helenou přestěhoval do Československa na Ostravsko. V roce 1946 při službě kazatele Pavely z USA prožil povolání ke službě. Baptistickeho bohoslovecký seminář v Praze absolvoval v r. 1950. Protože mu nebyla uznána jeho partyzánská činnost, musel narukovat v Československu na vojnu. Odmlítl stát se vojákem z povolání, také i vzhledem k jeho víře byl zkrátka převelen do oddílu PTP v dolech. Ve sboru v Žatci poznal svoji manželku Marii rozenou Blažkovou a v roce 1951 se s ní oženil. Po skončení služby v PTP nedostal státní souhlas pro kazatelskou službu v Žatci, a tak musel pracovat v civilním zaměstnání. Až roku 1958 obdržel potřebný souhlas a nastoupil jako kazatel sboru ve Vsetíně. Po roce mu však byl souhlas odebrán, protože odmítl spolupráci s StB. Bratr musel opět nastoupit do civilního zaměstnání v dělnických profesích. Ve vsetínském sboru však vypomáhal i nadále. V lednu 1969 byl rehabilitován a mohl se vrátit do kazatelské služby. Následovala služba ve sboru v Pardubicích (1969–71), v Liberci (1971–75) a v Ostravě (1975–84). Jako duchodce se v roce 1986 ujal asi na 1,5 roku kazatelské služby v Tekovských Lužanech. V ostravském sboru i později sloužil slovem a písničemi, včetně stanic v Suchdole nad Odrou a Krnově. Po sametové revoluci se zapojil do duchovenské práce ve věznících v Ostravě, kterou vykonával aktivně až do roku 2003. Poslední rok ho již sužovaly zdravotní potíže, kvůli nimž byl opakován v nemocnici, v LDN a nakonec v domově pro seniory. Zemřel ráno ve spánku těše a pokojně. Jak sám říkal: „Mé duchovní poslání nebylo snadné, díky Pánu za vše, co jsme mohli prožít v Jeho díle.“ Za jeho život a vykonané dílo děkujeme „Králi věků, nepomíjejícímu, neviditelnému, jedinému Bohu bud' čest a sláva na věky věků. Amen.“ (1Tm 1, 17)

P. S. Podrobnější životopis bratra sepsal v roce 2007 pod názvem „Mé zkušenosti s Pánem“. Zájemci o tuto knihu mohou napsat na mail bjb.ostrava@volny.cz

Jiří Marek, kazatel BJB Ostrava

Nová kniha - Více sluší poslouchati Boha než lidí

Nejvýznamnějším výročím roku 2015 je bezesporu 600. výročí mučednické smrti Mistra Jana Husa. Byl odsouzen na kacířskou hranici ekumenickým koncilem, jehož pořadatelům se jeho případ zdál nevýznamnou záležitostí. Jejich strašný omyl a závažnost Husových důrazů se brzy projevily v husitském hnutí a české reformaci a posléze i v reformaci světové, která se ve svých hlavních větvích k Husovi přihlásila.

K násilnému potlačení české reformace došlo po bitvě na Bílé hoře. Ani poté však Husův odkaz neupadl v zapomnění a jeho výzva „protož, věrný křesťane, hledej pravdu, slyš pravdu, uč se pravdě, miluj pravdu, prav pravdu, drž pravdu, braň pravdu až do smrti: neboť tě vysvobodí od hříchu, od dábla, od smrti duše a konečně od smrti věčné, jež jest odloučení věčné od milosti Boží...“ dolehla na české a moravské protestany v pobělohorském období až s existenciální tíží. Palčivou otázkou svědomí se stalo rozhodování mezi nároky vládnoucí světské i církevní moci a tím, co poznávali z Bible. Nouze o spasení vedla mnohé z nich k útěku do svobodnejší ciziny.

Ke zmíněnému významnému husovskému výročí se připojuje v letošním roce ještě druhé výročí, které sice není tak zakulacené, ale nemělo by úplně zapadnout. **Uplyně 70 let od návratu potomků pobělohorských exulantů.** Po druhé světové válce se jich vrátilo do „země otců“ několik tisíc. I mnozí z nich, stejně jako jejich předci, měli po vzoru Husově Bibli za spolehlivé vodítka pro cestu životem a uvedená Husova výzva jim byla stále aktuální. Stali se, svým způsobem, důkazem kontinuity české reformace. Založili v pohra-

ničí několik sborů Bratrské jednoty baptistů a s jejich stopami se můžeme setkat téměř ve všech baptistických sborech.

K výročí Husovu, ale i k výročí reemigrace potomků českých exulantů vydal letos spolek Exulant knihu Edity Štěríkové „Více sluší poslouchati Boha než lidí“. Významná historička ukazuje, že obě výročí, ač jsou od sebe vzdálena pět set třicet let, mají přímou historickou souvislost a také společné významy: **Víra a osobní přesvědčení mají vysokou cenu.** Knihu přináší nejprve dva výmluvné životní příběhy z doby rekatolizace v 18. století a poté několik životních příběhů potomků českých exulantů, našich současníků – reemigrantů, jejichž předkové museli pro své svědomí opustit české země. Je mezi nimi i příběh kazatele Richarda Nováka. V druhé části knihy autorka sleduje červenou nit táhnoucí se od Mistra Jana Husa přes tzv. konfesionalizaci a náboženskou emigraci až k reemigraci a přesvědčivě nastiňuje velkolepu koncepci tohoto období našich národních i evropských dějin. Knihu jistě uvítají nejen historici a zájemci o historii, ale rád bych ji doporučil i členům sborů Bratrské jednoty baptistů, neboť má co říci k identitě jejich sborů, ale i mnohých z nich osobně.

Knihu je možno koupit v knihkupectví Kalich v Praze 1, Jungmannova 9 nebo na adresu pavel.cap@email.cz.

Jan Bistranin

Zasílání příspěvků

Své příspěvky můžete zasílat na adresu rosievac@baptist.sk i dopředu! Vaše články záradíme podle témat.

Článek prosím, zasílejte v rádkování 1,5, s použitím písma Times New Roman, velikostí 12. Texty níjak neupravujte, nemusíte je zarovnávat na střed, píšte plynule bez odklepávání „entrem“ na konci rádků. Dokumenty posílejte ve formátu doc , ne jako docx. Texty na inzerci zasílejte bez grafické úpravy, náš grafik vás inzerát upraví a zařadí na stránku. Pod text vždy napište autora článku, případně prameny, z nichž jste čerpali. Pokud možno, zašlete k článku fotografie, zvláště jedná-li se o ohlasy z akcí vašich sborů, blahopřání apod. Fotografie pro tisk by měly být zaslány v nejvyšší možné kvalitě rozlišení ve formátech JPEG, EPS nebo TIFF. Nevkládejte je do textu, zašlete je zvlášť. Pokud budete posílat inzerci zpracovanou v PDF, převeďte písmo do křívek a PDF vytvořte ve vysoké kvalitě pro tisk, nejlépe i s ořezovými značkami. Jinak zasílejte inzerci ve formátu doc. (word)!

Upozornění:

Za obsahovou a stylistickou stránku textů vydaných v Rozsévači odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvek krátit, upravovat, případně neuverejnit a neodpovídá za obsah uveřejněných inzerátů. Všechny články procházejí jazykovou úpravou. Příspěvky nám můžete zasílat i dříve, zařadíme je dle tématu. Děkujeme za pochopení a těšíme se na vaše příspěvky!

V nebi se radovali

V neděli dne 23. 8. 2015 se v nebi radovali. Sestra Helena Vašková st. z BJB Blansko se rozhodla vyznat na veřejnosti svoji víru v Pána Ježíše Krista a potvrdit ji ve křtu. Členové sboru se sešli v areálu Word of life Černá Hora, aby podpořili sestru v jejím rozhodnutí, doprovodili ji ke křtu ponořením, modlili se za ni a předali její život Bohu.

Na základě verše z evangelia podle sepsání Jana 3, 16:

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něm věří, nezahynul, ale měl život věčný“ sestra uvěřila, že Ježíš byl vydán i pro její nepravosti a vzkříšen k jejímu ospravedlnění.

Tak, jako se radoval celý sbor, radovali se jistě i v nebi.

Marie Horáčková

Pane, zostaň s nami...

Konferencia pre strednú generáciu a rodiny s deťmi / 17.– 18. október 2015 Hotel** Zerrenpach – Osrblie

Srdečne vás pozývame na konferenciu pre strednú generáciu a rodiny s deťmi. Konferencia je jedinečnou príležitosťou pre duchovné povzbudenie a zrelaxovanie v nádhernom prostredí Nízkych Tatier.

Aký program nás čaká?

Vyučovanie na tému:

- Pane, zostaň s nami, keď sa darí
- Pane, zostaň s nami, keď to bolí

- Pane, zostaň s nami, keď zlyhávam

Semináre:

- Ach tie peniaze
- Ohýbaj ma mamko
- Nikdy sme to tak nerobili
- Cirkevné zriadenie v službách Ducha

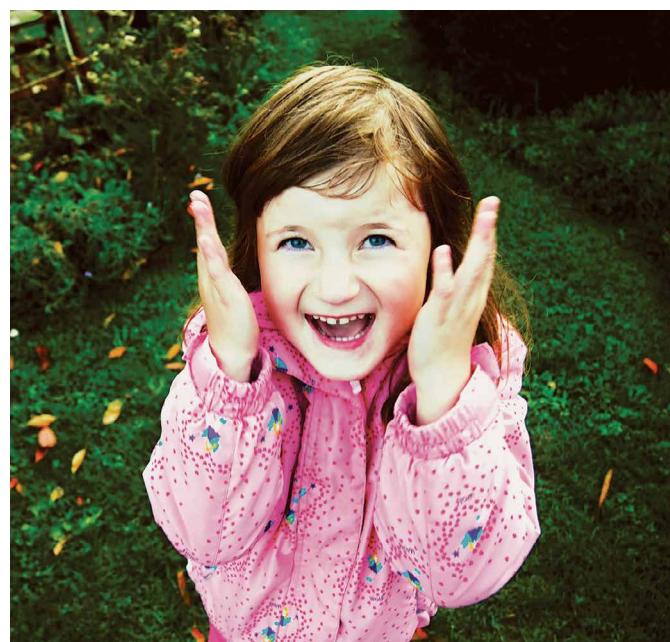
Hudba a spev:

- Chvály a koncert chvál
- Klasické spoločné piesne
- Výpovedné piesne v podaní kapiel

- Pásmo piesní a svedectiev

Cena (v závislosti od rozsahu objednaných služieb) od 3,- do 79,- EUR. Deti pod 4 roky bez nároku na lôžko a stravu zadarmo! O deti bude postarané vždy počas hlavných konferenčných zhromaždení. Raňajky – švédske stoly.

Všetko o konferencii a prihlášku nájdeš na <http://www.baptist.sk/kpsg>

Témata prištích vydání:

Číslo 10/2015 - Počúvajte pozemšťania

Číslo 1 / 2016 - Štedrost - Lakomstvo

Uzávěrka: 10. 10. 2015

Uzávěrka: 10. 11. 2015

Adélka

V Rozsévači č. 06 2015 jsme vydali článek o šestileté Adélce, trpící vývojovou poruchou. Adélka jezdí často k lékaři, do stacionáre a brzy bude muset dojíždět do speciální školy. Její maminka je téměř bez prostředků a tak požádala o příspěvek od státu na pořízení automobilu. Státní příspěvek však nestačí a tak jsme i prostřednictvím našeho časopisu hledali dárcé, kteří by pomohli. Rádi touto cestou děkujeme dvěma dárcům (z Litoměřic a z Liptovského Mikuláše). Přispěli celkovou částkou 8 200,- Kč. Pomohli maminec Adélky nejen finančně, ale především ji poslili duchovně podle Božího slova: „**Berte na sebe břemena jedni druhých...**“ (Gal 6, 2)

Péče o postižené dítě není jednoduchá a každodenní starost o něj je velmi vysilující. Maminku ohromě potěšíl a povzbudil zájem úplně neznámých lidí, kterým není lhostejný jejich život a život Adélky.

Marie Horáčková

Hledáme přispívatele a nové redaktory

Naší touhou je neustále zkvalitňovat obsah Rozsévače.

Proto hledáme lidi z ČR i SR, kteří by chtěli vstoupit do této služby v oblastech: Překlady zpráv a článků ze světa (z angličtiny, němčiny), krátké informace ze sborového života, zpracování tematických článků, rubrika mladých. Pokud nemáte praxi v tomto oboru, zajistíme vám zaškolení. Potřebujeme vás.

Zájemci se mohou hlásit na e-mailové adresy: rozsievac@baptist.sk

Predvol'ba clony Av (A)

Seriáлом zameraným na odborné poradenstvo v oblasti fotografovania s následnou biblickou aplikáciou a fotosúťažou vyhlásenou v čísle 1/2015 sprevádza Vladimír Malý

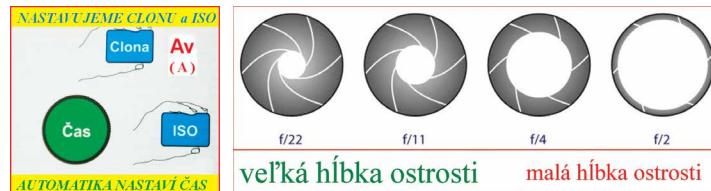

Toto je najčastejšie používané nastavenie fotoaparátu, nakoľko clona vplýva na hĺbku ostrosti – (*čo bude na fotografií ostré*). Kompozícia záberu spolu s hlbkou ostrosti určuje, na čo sa oko diváka zameria.

PREDVOLÍME CLONU a automatika sa následne postará o **zodpovedajúci** čas uzávierky, aby bola dosiahnutá správna expozícia. Pritom môžeme využívať všetky funkcie, ktorými nás aparát disponuje. Je veľmi užitočné, ak si osvojíme základné pravidlá vplyvu clony na obraz.

kouhlý objektív, hľbka ostrosti narastá. Pamäťme, že pásmo ostrosti je vždy väčšie za rovinou zaostrenia ako pred ňou.

Len málo kompaktov dokáže využiť v plnej mieri tieto vlastnosti clony. Je to dané veľkosťou snímača a konštrukciou objektívov a spravidla je všetko na snímke ostré.

Ak chceme objekt izolovať od pozadia (napr. portrét), tak nastavíme čo najviac otvorenú clonu (veľký otvor clony znamená malé číslo clony 1,8 - 2,8 - 4 - 5,6 podľa použitého objektívu). Ak budeme chcieť mať ostrý celý obraz, musíme otvor clony zmenšovať a voliť clonové číslo 8-11-16-22 (pozri obrázky).

Vyššie clonové čísla požívame pri krajinkách, architektúre či pri makro fotografií.

Cíťme ďalej od motívu a použijeme širo-

Zdá sa to jednoduché, ale v praxi často môžeme urobiť neostre fotografia. Stáva sa to vtedy, keď sa zameriame len na clonu. Nevedomíme si, že keď volíme vyššie čísla clony (malý otvor), automatika nám predĺžuje čas, lebo cez malý otvor clony

prechádza menej svetla. Aj keď sú už mnohé objektívy so stabilizáciou, netreba to podceňovať a odporúčame fotku si riadne prezrieť pri zváčšení na LCD displeji. Každý fotograf by si mal vyskúšať, ako dlho je schopný spoľahlivo udržať aparát v pokoji, resp. bez narušenia ostrosti fotografovanej snímky. Aparát nám blikaním určitých symbolov napovedá, že hrozí roztriasenie snímku. Máme niekoľko možností, ako tomu zabrániť.

ZNIŽIME Č. CLONY alebo ZVÝŠIME ISO, čo je najbežnejšie riešenie.

Tretou možnosťou je použitie dostačne **PEVNÉHO STATÍVU**. Hlavne pri krajinkárskej fotografií je statív nutnosťou, lebo potrebujeme nízke ISO a zaclonený objektív. Vtedy môžeme pri statickom zábere pracovať aj s niekolosekundovými expozíciami. Venujeme sa len clone podľa nášho zámeru a o ostatné sa postará aparát.

Protisvetlo

Už samotný názov nám pripomína, že niečo je proti nám. V lekcii č. 4 sme si hovorili, že svetlo sa odráža od fotografovaného motívu a vytvára

expozícia meraná proti oblohe

podexponované popredie vytvára siluety

proti oknu

expozíciu snímku. Ale protisvetlo nám svieti do objektívu buď priamo (slnko, lampa), alebo to môže byť vysoký jas veľkej plochy (obloha, okno). Protisvetlo spôsobuje mliečny závoj, alebo lesky, či farebné škvurny. Ak fotografuje napr. osoby na brehu mora proti jasnej oblohe alebo portrét vnútri proti oknu, osoby sú osvetlené zozadu a tváre sú tmavé. Naše oko sa tomu prispôsobí, vidí všetko dobre, ale aparát to nezvláda. Aj tu je možné riešenie – prisvetenie bleskom alebo odrazovou doskou (pozri lekciu č. 4). *Sú však prípady, keď môžeme protisvetlo využiť ako kreatívny prvk tak, že zobrazíme siluety osôb či budov proti presvetlenej oblohe.* Ale v zásade sa protisvetlu vyhýbame tak, že zvolíme iné stanovište, alebo počkáme na vhodnejšie podmienky.

Zamyslenie

Tak ako je pre fotografiu škodlivé protisvetlo, stojí proti nám v duchovnej oblasti tiež protivník. Je to diabol. Hoci niekedy prichádza aj ako anjel svetla, či už v podobe falosných učiteľov, alebo cez naše zmysly a túžby, má jediný ciel. Uškodiť nám a pokaziť náš vzťah s Bohom. Ako dobre, že máme riešenie: *Oblečte si celú zbraň Božiu, aby ste mohli obstat proti taktike a úskočnosti diablovej* (Ef 6, 11).

*čím viac zo zacloníme objektív (väčšie č. clony)
HĽBKA OSTROSTI NARASTÁ*

širokouhlý objektív

teleobjektív

Dvadsať rokov pomoci ľuďom

V živote oslavujeme jubileá. Sú to mňníky v našom živote, pri ktorých sa pozérame späť na to, čo máme za sebou.

Býva to dôvod na oslavu, vedľ Pán Boh nám dal toľko dobrých vecí a príležitostí! Všeličo sa nám podarilo, veľa sme sa naučili a opäť utvrdili v tom, že bez Boha by bolo veľa vecí nemožných.

Tento rok sa na chvíľku zastavíme aj my, v Integre. Naša nadácia má už 20 rokov. Pri ľudskom veku je to krásna bezstarostná mladosť, v našom prípade sme už čosi prešli. Štartovali sme školeniami na Slovensku pre začínajúcich podnikateľov. Poskytvali sme mikroúvery, vytvárali malé sociálne podniky a pomáhali ľuďom uplatniť sa.

Neskôr sme sa preorientovali na Afriku, kde je obrovská bieda, hlad a núzda. Rozvinuli sme sponzorský program „Adopcia na diaľku“, vďaka ktorému môžu kenské a etiópske deti z chudobných slumov chodiť do školy a učiť sa.

Vzdelenie je v Afrike klúčové, lebo znamená cestu von z chudoby.

Máme radosť z detí, ktoré sa dostali z ulice do detského domova, kde majú podmienky pre dôstojný život. Nemusia sa báť násilia, hladu, majú pred sebou budúcnosť. Mnohé z detí vďaka našim projektom úspešne fungujú v živote, majú prácu a dokážu sa postarať o svoju rodinu.

Šancu na lepší život ponúka aj Fairtrade (féróvý obchod), ktorého sme súčasťou.

Inšpirácie pre učiteľov besiedok i rodičov Je tam zapísané tvoje meno?

Pamätaš si na svoj prvý deň v škole? Bol si nervózny? Tešíš si sa? Bol si smutný? Pamätaš si, ako pani učitelka zobraza do rúk veľkú knihu? Boli v nej zapísané mená všetkých nových žiakov. Prečítala aj tvoje meno, a tak si vedel, že patríš práve do tejto triedy.

Najdôležitejšie miesto, kde by malo byť zapísané tvoje meno.

Áno, je veľmi dôležité, aby si bol zapísaný v triednej knihe, ale najdôležitejšie miesto, kde môže byť zapísané tvoje meno, je Kniha života.

Ak je v nej tvoje meno, je to dôkaz, že jedného dňa budeš s Bohom navždy v nebi. Nebo je nádherné miesto – Boží domov.

Pán Boh nám na mnohých miestach v Biblia hovorí, ako môže byť tvoje meno zapísané do tejto zvláštnej Knihy.

Ježiš, Boží Syn povedal svojim učeníkom: „Radujte sa z toho, že vaše mená sú zapísané v nebi“ (Lukáš 10, 20).

Jeden z najoddanejších nasledovníkov Ježiša, apoštol Pavol, napísal list svojim priateľom do mesta Filipy. Píše o nich ako o takých, „ktorých mená sú v knihe života“ (Filipanom 4, 3). Vedel si, že posledná kniha v Biblia sa nazýva Zjavenie? Nuž, v tejto knihe sa píše veľa o Knihe života a o nádhernej budúcnosti, ktorá čaká tých, ktorých mená sú v nej zapísané.

Pravdivý príbeh o Jankovi Belkovi zo Slovenska

Osemročný Janko začal chodiť v škole na náboženstvo. Učil sa o Bozej láske a o nebi. Učil sa o vsetkom, čo bude v nebi: Pán Ježiš Kristus, príbytky, anjeli, zlaté ulice, Kniha života, strom života.

Učiteľ tiež vysvetlil, že v dôsledku hriechu sa do neba nemôže dostať nikto vlastnými silami. Učiteľ požadal deti, aby na jednu polovicu papiera nakreslili niektoré z vecí, ktoré v nebi budú, a na druhú polovicu veci, ktoré v nebi nebudú. Deti nakreslili krásne obrázky, ale Jankov bol iný. Nakreslil Knihu života a do nej vpísal svoje meno: Ján Belko.

Učiteľ sa ho spýtal: „Janko, prečo si svoje meno napísal do Knihy života? Nekázal som vám to.“ „Povedali ste, že Pán Ježiš musel zomrieť za hriechy, ktoré sme urobili my. Vzal na seba trest, ktorý sme si zaslúžili. Teraz, keď som uveril, že On je môj Spasiteľ, viem, že Boh zapísal moje meno do Knihy života.“

Si zvedavý, ako môže byť tvoje meno zapísané v Knihe života? Urob to, čo spravil Janko! V modlitbe hovor s Bohom. Povedz Mu, že už nechceš žiť v hriechu. Povedz Mu, že chceš uveriť v Pána Ježiša, aby ti odpustil hriechy a dal ti večný život.

Boh hovorí vo svojom slove: „Ver v Pána Ježiša a budeš spasený (zachránený)“ (Skutky 16, 31). Popros Ho, aby zapísal tvoje meno do Knihy života. Ak to myslíš úprimne, tvoje meno tam bude zapísané navždy.

Podľa materiálov Detskej misie spracovala Miriam Kešjarová

V hlavnom meste Kene v Nairobi máme továreň na spracovanie makadamových a kešu orechov a zamestnávame tam okolo 300 žien z nedalekého slumu. Orechy využívame od miestnych farmárov, ktorí v rámci Fairtrade zabezpečujeme féróvé ceny, stabilné príjmy,

zmluvy a vstup na európsky trh.
Sme teda tam, kde vidíme potrebu pomáhať.

Rovnako ako pri nedávnom zemetrasení v Nepále či kríze v Iraku, alebo vojne v Nigérii. Zapájame sa do humanitárnej pomoci a súčasťou Kresťanskej medzinárodnej Aliancie Integral. V prípade potreby sa podielame na pomoci vyhlásením

verejných zbieriek a všetky prostriedky posielame na miesto diania.

Dvadsať rokov našej histórie nás naučilo veľa vecí. Našu prácu robíme najlepšie, ako vieme. Uvedomujeme si však, že sme závislí od Bozej milosti a Jeho vedenia.

Chceme ísť po Jeho ceste aj nadálej a stále mať na pamäti, ako sa Ježiš staral o biednych a chudobných.

Erika Kremská, Nadácia Integra

„Po Bohu žízním, po živém Bohu.“
(Ž 42, 3)

Za fotografiu publikované v tomto čísle pekne ďakujeme. Ich autormi sú: M. Horáčková, J. Šindelář, Daniel Jelisejov, Martina Nedomová, Paula Turcárová, Tomáš Kováč.
www.christianphotos.net, Photo: © Pavel Klimenko / Dollar Photo Club, © jonnysk / Dollar Photo Club a archív redakcie.